

Nr 1
2017

Bibliotekarz Radomski

K W A R T A L N I K
INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

2017 ROK JUBILEUSZY

95 BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W RADOMIU
100 STOWARZYSZENIA
BIBLIOTEKARZY
POLSKICH

W pierwszych
słowach

Kolejny rok działalności naszych bibliotek (w Radomiu i powiecie) rozpoczynamy, jak zwykle, podsumowaniem roku minionego. I jak zwykle mamy powody do zadowolenia i powody do zmartwienia, a przynajmniej do zastanowienia się nad efektami pracy, wynikającymi ze statystyki, z którą przecież trudno dyskutować.

Dla biblioteki radomskiej był to trudny okres, głównie ze względu na ograniczone finanse. Po raz kolejny musieliśmy się zmagać z ograniczeniami dotacji podmiotowej przy wzroście kosztów utrzymania, z ograniczeniami zatrudnienia przy wzroście realizowanych zadań.

Szczególnie dużego wysiłku i zaangażowania znacznej liczby pracowników wymagały działania związane z reorganizacją sieci bibliotecznej. W 2016 roku została oddana do użytku czytelników filia nr 1, zlokalizowana w nowym lokalu na Osiedlu Ustronie. Nowa biblioteka powstała z połączenia dwóch placówek – filii nr 1, działającej przy ul. Domagalskiego i filii nr 14 przy ul. Sandomierskiej. Zamiana bardzo korzystna, bowiem obydwie biblioteki pracowały w ciasnych, zniszczonych, źle wyposażonych pomieszczeniach. Obecnie filia nr 1 udostępnia zbiory oraz szeroką ofertę związaną z promocją czytelnictwa i kultury w 400-metrowym lokalu, z zapleczem socjalnym i zapleczem do pracy wewnętrznej, wyposażonym w nowe meble i sprzęt komputerowy. Cieszy się popularnością wśród mieszkańców osiedla i innych części miasta. Szkoda tylko, że finanse, którymi dysponowaliśmy na wyposażenie biblioteki, nie wystarczyły na zakup wszystkich potrzebnych mebli oraz elementów wyposażenia w takim stopniu, aby placówka ta mogła w pełni realizować, założony na etapie jej tworzenia, ambitny program działalności.

Ważną zmianą organizacyjną było także połączenie dotychczasowej Czytelnik Muzycznej i Wypożyczalni Kaset z filią nr 17, gromadzącą głównie tzw. „książki mówione” i obsługującą szczególnie osoby niepełnosprawne, w jedną agendę w Bibliotece Głównej – Czytelnię i Wypożyczalnię Zbiorów Multimedialnych. To także było korzystne, szczególnie dla osób niepełnosprawnych. Lepsza lokalizacja, w lepiej skomunikowanej, centralnej części miasta, na parterze głównego budynku biblioteki ułatwia dostęp do zbiorów. Mankamentem jest nieco ciasne pomieszczenie.

Pochwalić się możemy także wzrostem liczby kupionych nowości wydawniczych, co, mamy nadzieję, zaowocuje wzrostem liczby czytelników. Oby tylko ten rosnący wskaźnik zakupu udało się utrzymać w kolejnych latach. W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego już jest on wyraźnie zauważalny i czytelnicy zareagowali; w statystykach odnotowany został wzrost liczby osób stale korzystających ze zbiorów. Zachęcam Państwa do zapoznania się ze szczegółowymi opisami działalności bibliotek w regionie zamieszczonymi w bieżącym numerze pisma.

Anna Skubisz-Szymanowska

Minął rok

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu

Anna Skubisz-Szymanowska

Redaguje zespół w składzie:

Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Maria Kaczmarska, Teresa Majdak, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Ewa Ukleja, Marta Trojanowska

Wydawca:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:

ul. Piłsudskiego 12
26–600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e-mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Marta Trojanowska

Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk:

Instytut Technologii Eksploatacji. Państwowy Instytut Badawczy
ul. Kazimierza Pułaskiego 6/10, Radom

ISSN 1230–869X

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca
i zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania.
Wydawca jest wyłącznym dystrybutorem kwartalnika
„Bibliotekarz Radomski”

Biblioteka jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

Zbiory

Księgozbiór biblioteki, rozlokowany we wszystkich placówkach udostępniania, na koniec 2016 roku liczył 349 259 wol. oraz 24 251 jednostek zbiorów specjalnych. Od kilkunastu lat odnotowujemy spadek liczby książek w zbiorach MBP. Wynika to ze zbyt małego przybytku nowości wydawniczych, a książki stare, zniszczone są systematycznie z księgozbioru usuwane. Liczba ubytków przewyższa w skali roku liczbę wpływów. Od roku 2016 biblioteka zapewnia czytelnikom również dostęp do 1662 tytułów książek w wersji elektronicznej na platformie IBUK Libra.

W 2016 roku do zbiorów MBP w Radomiu przybyło 18 117 woluminów (łącznie z czasopismami oprawnymi) o wartości 324 941,14 zł. Książki pochodziły z następujących źródeł:

- zakup – 10 266 wol. woluminów za 226 741,97 zł w tym:
 - z budżetu własnego biblioteki – 1 598 wol. za 36 925,29 zł,
 - z Budżetu Obywatelskiego – 3 162 wol. za 72 000 zł,
 - z dotacji celowej MKiDN – 5 506 wol. za 117 816,68 zł,
- dary – 2 526 wol. za 21 897 zł.

- inne źródła (za zagubione, odnalezione, przekazane z agendy do agendy) – 5 130 wol. za 66 574,16 zł,
- Czasopisma oprawne – 195 wol. za 9 738,01 zł

W porównaniu do 2015 kupiono o 2 537 woluminów więcej. Kwota na ten cel była o 54 171,98 większa. Wskaźnik zakupu wyniósł 5,02 wol. na 100 mieszkańców (w roku 2015 – 3,70). Średnia cena książki kupionej – 22,09 zł (w roku 2015 – 22,31 zł).

Struktura zakupu kształtowała się następująco:

- literatura piękna dla dorosłych – 53,3 %,
- literatura piękna dla dzieci – 23,6%,
- literatura popularnonaukowa – 23,1%.

Przybyło 76 jednostek zbiorów specjalnych (audiobooki) za 1 808,53 zł.

Dla Czytelni Czasopism oraz filii i agend MBP prenumerowanych było 137 egz. czasopism. Koszt prenumeraty wyniósł 31 788,11 zł. W porównaniu do roku 2015 kupiono 10 egz. mniej za kwotę niższą o 4 253,26 zł. Od kilku lat liczba prenumerowanych czasopism spada. Czytelnicy ciągle

upominają się o dodatkowe tytuły lub o tytuły, które znikają z prenumeraty w stosunku do roku poprzedniego. Wynika to z konieczności corocznego zmniejszania kwoty przeznaczanej na zakup prasy.

W roku 2016 ubytковано ze zbiorów 25 099 woluminów książek na kwotę 83 239,48 zł. Były to głównie książki oraz kilka tomów czasopism oprawnych.

Opracowanie zbiorów bibliotecznych

Wszystkie dokumenty, które wzbogaciły zasoby MBP w Radomiu w roku 2016 zostały opracowane i skatalogowane w systemie komputerowym ALEPH. Przez cały rok kontynuowane były prace związane z wprowadzaniem do katalogu komputerowego zbiorów Czytelni Muzycznej i Zbiorów Multimedialnych, zakończone zostały prace związane w katalogowanie w systemie ALEPH audiobooków z filii nr 17.

W związku ze zmianą metodyki Języka Haseł Przedmiotowych JHP BN od 2010 r. do chwili obecnej prowadzone są prace według najnowszych zasad przy opracowywaniu przedmiotowym zbiorów. Objęte były nimi wszystkie agendy Biblioteki Głównej i filie miejskie.

Ewidencja i kontrola zbiorów bibliotecznych

Wszystkie dokumenty wpływające do zbiorów biblioteki w roku 2016 zostały zainwentaryzowane w programie

ALEPH. Zgodnie z zarządzeniem MKiDN zostały wydrukowane księgi inwentarzowe za rok 2015 dla wszystkich agend i filii bibliotecznych. Na bieżąco prowadzone były rejestry przybytków oraz rejestry ubytków zbiorów Biblioteki Głównej i filii MBP.

Przeprowadzone zostało skontrum zdawczo-odbiorcze księgozbioru filii nr 3, i filii nr 17 (w związku z przejściem na emeryturę kierowników tych placówek). Przeprowadzono też skontrum kontrolne w filii nr 4, i w filii nr 15. Przeprowadzanie kontroli zbiorów bibliotecznych wynika z Rozporządzenia MKiDN o ewidencji materiałów bibliotecznych.

Udostępnianie zbiorów

W 2016 roku korzystało z bibliotek 25 101 czytelników zarejestrowanych, którzy wypożyczyli 402 406 książki. Czytelnie i kąciki czytelnicze w filiach bibliotecznych odwiedziło 47 773 osoby. Skorzystały ze 107 192 egz. książek i czasopism. Osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym dostarczane były do domu książki w ramach usługi „Książka na telefon”. Korzystało z niej 9 osób. Dostarczono im 273 książki. W agendach Biblioteki Głównej i filiach bibliotecznych udzielono 124 747 informacji dotyczących zasobów i działalności biblioteki.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny prowadzi Wypożyczalnię Międzybiblioteczną. Na prośbę czytelnika sprowadzana jest z dowolnej biblioteki w Polsce potrzebna książka. Z tej formy w 2016 roku skorzystało 40 osób, które wypożyczyły 78 książek.

Radomska Biblioteka Cyfrowa

Zajmuje się skanowaniem, obróbką graficzną, tworzeniem metadanych, udostępnianiem zbiorów własnych (Życie Radomskie) oraz instytucji, z którymi Radomska Biblioteka Cyfrowa nawiązała współpracę. Są to: Biblioteka Pedagogiczna w Radomiu, Szydłowieckie Centrum Biblioteczno-Multimedialne Szydłowieckiego Centrum Kultury i Sztuki – Zamek, parafie Dekanatu Przytyk (Kaszów) oraz Dekanatu Jedlińsk (Jasionna, Stromic, Goryń, Bierwce, Jedlińsk, Wsola, Stara Błotnica, Jankowice). Ze zbiorów prywatnych Mariusza Fogla zeskanowano i udostępniono kolekcję rękopisów pisarza Jerzego Piechowskiego. Na stronach Radomskiej Biblioteki Cyfrowej zamieszczono również kroniki Zespołu Szkół Publicznych w Wierchowinach i Szkoły Podstawowej w Jedlińsku.

W 2016 roku na portalu RBC udostępniono 2181 publikacji, (około 300 000 skanów). Stronę internetową odwiedziło 612 966 użytkowników.

Opracowanie bibliografii regionalnej

Bibliografia ma zasięg powiatowy. W ciągu roku wprowadzono 6 109 opisów artykułów z czasopism i wydawnictw zwartych. Bibliografowanych na bieżąco jest 35 czasopism regionalnych, ukazujących się w Radomiu i na terenie powiatu radomskiego. Opracowana została także bibliografia Czerwiec '76 za lata 2011–2015.

Działalność wydawnicza

W minionym roku biblioteka wydała 3 numery kwartalnika „Bibliotekarz Radomski” (w nowej szacie graficznej), 5 numerów (w tym jeden łączony 3/4 w okazji rocznicy Wydarzeń Czerwcowych) dwumiesięcznika „Miesięcznik Prowincjonalny”, bibliografię „Czerwiec '76. Bibliografia za lata 2011–2015” oraz scenariusz do filmu „Orzeł i reszka” autorstwa Andrzeja Lorenca. Bibliografia „Czerwiec '76” zawiera wydawnictwa zwarte, artykuły z czasopism oraz fragmenty. Liczy 321 pozycji. Korzystanie z niej ułatwiają wykaz tytułów czasopism, wykaz skrótów oraz indeks osobowy.

Realizacja zadań biblioteki powiatowej

Sieć placówek samorządowych powiatu radomskiego liczy 38 bibliotek. Dla pracujących tam bibliotekarzy oraz pracowników MBP w Radomiu zorganizowano następujące szkolenia:

- 2 czerwca 2016 r. – VI spotkanie z cyklu „MAK+ bez tajemnic”, w którym uczestniczyli dyrektorzy i pracownicy bibliotek samorządowych powiatu radomskiego. Warsztaty przeprowadził Piotr Byrski – pracownik Instytutu Książki. Tematem spotkania było uruchomienie i użytkowanie modułu wypożyczeń.
- 7 września 2016 r. – szkolenie „Platforma publikacji elektronicznych IBUK Libra” adresowane do dyrektorów i pracowników bi-

Statystyka MBP za 2016 r.												
Filia/Agenda	Liczba odwiedzin			Liczba wypożyczeń ogółem		Struktura wypożyczeń						Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika
	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń ogółem	Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebelewistyczna	Czasopisma a oprawne	Czasopisma nieoprawne	Zbiory audiowizualne	Zbiory elektroniczne			
F.1	5290	10907	6888	2339	1680	0	0	0	0	8,5		
F.2	9132	19802	12519	3447	3836	0	0	0	0	15,4		
F.3	8738	19353	12886	4496	1896	0	75	0	0	19,1		
F.4	6242	16502	11281	2854	2080	0	287	0	0	18,3		
F.6	38717	82294	51835	15376	15083	0	0	0	0	18,4		
F.7	10269	23494	18104	2227	2941	0	222	0	0	17,5		
F.9	8348	19019	13610	2391	2185	0	833	0	0	18,0		
F.10	15110	32702	25709	3096	3897	0	0	0	0	20,1		
F.12	8940	21681	15438	2731	3332	0	180	0	0	16,8		
F.14	75	43	28	5	10	0	0	0	0	0,8		
F.15	14868	35225	26502	4148	4575	0	0	0	0	20,2		
F.16	13053	27059	18127	5118	3669	0	145	0	0	17,7		
F.17	986	2631	5	0	0	0	29	2597	0	16,8		
Ogółem filie	139768	310712	212932	48228	45184	0	1771	2597	0	17,5		
Wyp. dla Dorosł.	37337	72952	50846	659	21447	0	0	0	0	14,2		
Wyp. dla Dzieci	9753	15748	817	13415	1516	0	0	0	0	7,9		
Wyp. Muzyczna	902	2718	0	0	0	0	0	2718	0	14,9		
Książka na telefon	39	276	87	0	0	0	0	189	0	30,7		
Ogółem Bibl. Gł.	48031	91694	51750	14074	22963	0	0	2907	0	12,5		
Ogółem MBP	187799	402406	264682	62302	68147	0	1771	5504	0	16,0		

bliotek samorządowych powiatu radomskiego oraz do pracowników MBP w Radomiu. Szkolenie przeprowadził Piotr Kołacz – koordynator regionalny ds. sprzedaży i promocji Wydawnictwa Naukowego PWN S.A.

- 2 grudnia 2016 r. – szkolenie „Prawo pracy dla bibliotekarzy bibliotek publicznych”, w którym uczestniczyli dyrektorzy bibliotek powiatu radomskiego. Warsztaty przeprowadził radca prawny Jakub Wieczorek.

Pracownicy Działu Instrukcyjno-Metodycznego, Działu Informatyki oraz dyrektor MBP odbyli 35 wyjazdów do bibliotek samorządowych na terenie powiatu radomskiego ziemskiego. Zapoznano się z aktualnymi problemami, sytuacją kadrową i lokalową, udzielono pomocy merytorycznej. Zalecano m.in. systematyczne uzupełnianie i poprawianie baz katalogowych (MAK+) oraz rozpoczęcie prac związanych z uruchomieniem wypożyczalni komputerowych. Spostrzeżenia i wnioski wpisywane były do zeszytów wizytacji poszczególnych placówek.

Na bieżąco uzupełniane i weryfikowane były kartoteki danych: PERSONEL oraz LOKAL, zawierające informacje dot. pracowników bibliotek powiatu radomskiego, dane lokalowe oraz godziny otwarcia placówek.

Udzielono też wielu porad i informacji dotyczących przepisów organizacji bibliotek, opracowywania zbiorów

w siedzibie MBP w Radomiu, telefonicznie i drogą elektroniczną.

W ramach promocji czytelnictwa MBP zorganizowała w bibliotekach gminnych 23 spotkania autorskie (w tym 16 spotkań dla dzieci), które odbyły się w październiku i listopadzie 2016. Zaproszeni zostali następujący autorzy i ludzie kultury: Joanna Olech, Anna Uszyńska, Agnieszka Frączek, Jerzy Właziło, Daniel Brzeszcz, Ewa Natorska, Paweł Wakuła, Grażyna Jeromin-Gałuszka, Wiesław Drabik i Wojciech Widłak.

Sprawozdawczość

Opracowana została analiza działalności MBP w Radomiu za 2015 rok (wg wytycznych Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego) oraz roczne sprawozdanie GUS za 2015 rok. Przygotowywano półroczne i roczne sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych miasta Radomia i placówek samorządowych powiatu radomskiego na zlecenie Wydziału Kultury UM w Radomiu oraz Starostwa Powiatowego – półroczne. Opracowano półroczne i roczne sprawozdania finansowe, dotyczące realizacji budżetu biblioteki, wysokości pozyskanych środków pozabudżetowych i ich wydatkowania. Pracownicy Działu Instrukcyjno-Metodycznego dokonali weryfikacji analizy działalności bibliotek samorządowych powiatu w 2015 roku oraz rocznych sprawozdań GUS, sporządzonych przez dyrektorów placówek i dostar-

Statystyka MBP za 2016 r.

Czytelnicy

Filia/Agenda	Ogółem	wg wieku										wg zajęcia						
		1	2	3	4	5	6	P	R	U	S	M	I	Nz				
F.1	1283	176	66	51	441	244	305	78	2	358	52	251	105	437				
F.2	1289	215	85	61	396	270	262	49	3	388	67	340	58	384				
F.3	1015	282	67	35	300	174	157	74	1	293	34	335	38	240				
F.4	900	183	56	40	267	203	151	45	4	214	35	268	72	262				
F.6	4474	906	395	330	1275	869	699	185	7	1296	308	1475	201	1002				
F.7	1345	173	99	93	431	322	227	106	2	392	90	326	95	334				
F.9	1058	167	94	71	305	214	207	42	0	215	49	307	115	330				
F.10	1628	183	124	120	469	344	388	82	3	365	67	417	143	551				
F.12	1290	170	92	128	468	277	155	70	3	420	139	357	62	239				
F.14	51	5	3	4	10	13	16	0	0	14	2	13	3	19				
F.15	1743	216	158	86	505	349	429	110	3	419	65	429	73	644				
F.16	1526	328	152	114	453	290	189	123	3	402	120	488	46	344				
F.17	157	22	1	3	18	36	77	0	0	10	0	24	31	92				
Ogółem filie	17759	3026	1392	1136	5338	3605	3262	964	31	4786	1028	5030	1042	4878				
Wyp.dla Dorosł.	5155	199	818	840	1571	978	749	193	5	1133	729	1676	380	1039				
Wyp.dla Dzieci	1995	706	278	95	605	221	90	73	2	446	76	1062	122	214				
Wyp. Muzyczna Promocja	183	3	6	1	48	47	78	4	0	65	5	9	22	78				
Ogółem Bibl. Gł.	7342	908	1102	936	2226	1248	922	270	7	1644	810	2747	524	1340				
Ogółem MBP	25101	3934	2494	2072	7564	4853	4184	1234	38	6430	1838	7777	1566	6218				

czyli je do biblioteki wojewódzkiej w Warszawie. Co miesiąc sporządzane były sprawozdania statystycznych ze stanu czytelnictwa w Bibliotece Głównej i filiach na terenie miasta. Przygotowano też półroczne i roczne sprawozdanie dotyczące czytelnictwa bibliotek samorządowych powiatu radomskiego. W marcu 2016 przesłano elektronicznie koordynatorowi w Warszawie dane dotyczące działalności MBP w Radomiu za rok 2016, w związku uczestnictwem naszej biblioteki w projekcie AFB (Analiza Funkcjonowania Bibliotek), prowadzonym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Promocja czytelnictwa, książki i kultury

W 2016 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu oraz jej filiach organizowane były imprezy promujące czytelnictwo oraz szeroko rozumianą kulturę. Odbyło 398 imprez, wzięło w nich udział 9515 osób. Najważniejsze z nich to:

39 Radomska Wiosna Literacka – odbyła się w kwietniu w Bibliotece Głównej oraz w Miejsko-Gminnej Bibliotece w Iłży. Spotkania były przeznaczone dla starszej młodzieży oraz dorosłych. Do udziału zaproszeni zostali: Włodzimierz Kowalewski, Jacek Dehnel oraz Sylwia Chutnik. Nie zabrakło także autorów regionalnych, gośćmi były: Hanna Avis-Zembrzycka oraz Anna Litwinek. Odbyła się także promocja wydawnictwa „Gombrowicz z przodu i z tyłu”

oraz recital Kuby Michalskiego. Imprezie towarzyszyła wystawa ekslibrisów.

XIII Jesienna Akademia Literatury. Sienkiewicz nie-POPularny

Po kilku latach nieobecności do kalendarza imprez powróciła Jesienna Akademia Literatury. Została poświęcona Henrykowi Sienkiewiczowi, z okazji obchodów Roku Henryka Sienkiewicza. W ramach imprezy odbyły się cztery wykłady i prezentacje:

- dr hab. Dariusz Trzeźniowski: Inny Sienkiewicz. O Bez dogmatu i nie tylko.
- prof. dr hab. Krzysztof Stępnik: „Polonia devastata” Henryka Sienkiewicza apele do sumienia Europy (1915).
- mgr Agnieszka Kowalska-Lasek: Trylogia – dziwne materii pomieszanie.
- mgr Przemysław Bednarczyk: projekcja filmu „Sienkiewicz mniej znany”.

X otwarty konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej Ortografii

– W dyktandzie mogli brać udział mieszkańcy Radomia i powiatu radomskiego, a nagrody, oprócz Prezydenta Miasta Radomia Radosława Witkowskiego, ufundował również Starosta Radomski Mirosław Ślifirczyk. Dyktando zostało objęte patronatem przez Radę Języka Polskiego przy Polskiej Akademii Nauk. Autorem tekstu był prof. Andrzej Markowski. Do udziału zgłosiło się 160 osób (w tym 43 z terenu powiatu

Statystyka MBP za 2016 r.

Czytelnie

Filia/Agenda	Liczba odwiedzin	Liczba udostępionych wól. ogółem	Struktura udostępionych wól.				Liczba udostęp. czasopiśm. i nieperł. słyszalna	Czasopiśm. a oprawy	Liczba udostęp. czasopiśm. nieperł. i słyszalnych	Liczba udostęp. materiałów audio-wizualnych	Liczba udostęp. materiałów audio-wizualnych	Gry i zabawy	Liczba udzielonych informacji	Liczba dni otwarcia	Liczba udostęp. dokument. elektronicznych	Uwagi
			Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletry-słyszalna	czasopiśm. i oprawy										
F.1	212	118	0	8	6	0	104	0	17	1632	100	0	0	0		
F.2	776	214	26	4	40	0	144	0	21	718	185	0	0	0		
F.3	432	472	19	53	123	0	277	0	2	200	239	0	0	0		
F.4	1213	1402	57	63	785	0	497	0	6	1436	224	0	0	0		
F.5	6387	3964	0	596	602	0	2766	0	110	38717	293	0	0	0		
F.6	1920	360	0	45	50	0	265	0	6	1574	233	0	0	0		
F.9	1388	1013	74	172	158	0	609	0	30	1022	217	0	0	0		
F.10	1740	1028	0	0	498	0	530	0	0	1341	245	0	0	0		
F.12	1025	210	0	0	35	0	175	0	2	1025	221	0	0	0		
F.14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
F.15	554	528	0	0	132	0	396	0	4	6000	241	0	0	0		
F.16	2614	717	15	97	129	0	476	0	166	8587	251	0	0	0		
F.17	184	184	0	0	0	0	141	43	0	3618	100	0	0	0		
Ogółem filie	18445	10210	191	1038	2558	0	6380	43	364	65870	2549	0	0	0		
Czytelnia Ogólna	17886	29749	355	0	29394	0	0	0	0	18565	293	0	0	0		
Czytelnia Czasop.	9408	60825	0	0	0	5026	55799	0	0	9650	293	0	0	0		
Czytelnia Reg.	393	2300	34	2	984	418	862	0	0	3861	291	0	0	0		
Czytelnia Muz.	1248	4108	0	0	1353	0	853	1828	0	3250	211	74	0	0		
Wypoż. dla Dorosł.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18672	289	0	0	0		
Wypoż. dla Dzieci	393	0	0	0	0	0	0	0	0	4879	286	0	0	0		
Ogółem Bibl. Gł.	29328	96982	389	2	31731	5444	57514	1828	0	58877	1663	74	0	74		
Ogółem MBP	47773	107192	580	1040	34289	5444	63894	1871	364	124747	4212	74	0	74		

radomskiego). Ostatecznie do pisania w Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej przystąpiło 90 osób (w tym 24 z powiatu). W sprawdzaniu prac pomogli nauczyciele-metodycy z Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz z radomskiego oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów. Jury obradowało w składzie: Andrzej Markowski – przewodniczący, Maria Pacholec i Agata Morgan. Nagrody i wyróżnienia zostały wręczone podczas popołudniowego spotkania w bibliotece, w czasie którego prof. Markowski wygłosił wykład dotyczący współczesnego języka polskiego.

Spotkania autorskie, wieczory poezji, promocje wydawnictw regionalnych

W 2016 r. w Bibliotece Głównej oraz filii nr 6 odbyło się kilka imprez związanych z promocją literatury:

- Spotkanie autorskie z Piotrem Weiserem, autorem publikacji „To nie ja wymyśliłem ten kraj. Izrael Hłaski”.
- Wykład prof. Dariusza Trześniowskiego poświęcony Adamowi Mickiewiczowi, zorganizowany przez Radomskie Stowarzyszenie Pokoleń.
- Spotkanie autorskie z Filipem Springerem – pisarzem, dziennikarzem.
- Promocja tomu poezji Izabelli Mosańskiej i Grażyny Zarębskiej „Wydziergane ze wzruszeń”.

- Promocja książki Ewy Podsiadło-Natorskiej „Nie omijaj szczęścia”.
- Promocja tomiku poezji Doroty Brylskiej „Bukiet słów”.
- Spotkanie z Ritą Gombrowicz w ramach festiwalu „Opętani literaturą”.
- Spotkanie z Anną Partyką-Judge i promocja powieści „Puzzle”.
- Promocja najnowszego tomu poezji Michała Sobola „Schrony”.
- Spotkanie z Kamilą Kielar – podróżniczką po Północnej Kanadzie.
- Prelekcja Daniela Brzeszcza „Niczego mi, proszę pana, tak nie żal, jak porcelany. Sunderlandowie w Ilży”.
- Promocja książki Piotra Walczaka „Gniazda”.

Wystawy

W głównym budynku biblioteki działała 3 galerie: w sali wystawienniczo-odczytowej, Mała Galeria RTF w korytarzu na piętrze prezentuje dorobek fotografików zrzeszonych w Radomskim Towarzystwie Fotograficznym w korytarzu I piętra działa Galeria M-10, w której prezentować mogą swoją twórczość uczniowie. Do połowy roku działała także Galeria „Ekslibris” w bibliotecznej kawiarence. Po wakacjach jej działalność została zawieszona ze względów finansowych. W Bibliotece Głównej w 2016 r. zorganizowano 34 wystawy, w otwarciu których uczestni-

czyło 1025 osób, w tym: 11 wernisaży fotografików zrzeszonych w Radomskim Towarzystwie Fotograficznym w Małej Galerii RTF („Teneryfa w słońcu wulkanu” Dariusza Stankiewicza, „Z lotu ptaka. Świat widziany oczami pilota” Adama Ginalskiego, „Campo Imperatore 4C” Justyny i Stanisława Wolaninów, „Detal” – zbiorowa, „Portret” – zbiorowa, „Radom – 40 lat po...” – zbiorowa, „Wakacyjne krajobrazy” – zbiorowa, „Kalejdoskop” Leszka Sikory, fotografie Witolda Firsowicza, „Barwy jesieni” – zbiorowa, „Koncertowo” – zbiorowa); 3 ekspozycje w Galerii „Ekslibris” („Dwie natury – dwa spojrzenia – jedna prawda” – wystawa prac Urszuli Bednik i Małgorzaty Sokołowskiej, „Pozorny spokój” – malarstwo Ewy Borek, „Dwanaście życzeń. Tkanina i collage Tamary Maj”), 5 wystaw w Galerii M-10 (młodzieży z III LO im. D. Czachowskiego, absolwentów i wychowawców Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Zwoleniu, uczniów, absolwentów i nauczycieli bibliotekarzy X LO im. S. Konarskiego, prac plastycznych uczniów z SOSW Wyszyński w Radomiu, pokonkursowych prac fotograficznych „Pamięć w obiektywie. Radomski Czerwiec '76”). W sali wystawienniczo-odczytowej miało miejsce 10 wystaw („Przekrój – Dyplom 2015”, „Chłodną porą malowane” – wystawa akwael Hanny Ozimek, wystawa exlibrisów (w ramach RWL), pokonkursowa wystawa „Radomskie Zaufki Książki”, wystawa tegorocznych absolwentów „Dyplom”,

„Pasje i marzenia 9”, wystawa grupy Cztery/Czwarte „Wysokorozdzielcze pole widzenia”, wystawa prac prof. dr hab. Katarzyny Nowickiej-Urbańskiej i wybranych uczniów „Pamiętnik Katedry”, wystawa „Mistrz i uczeń” Katarzyny Podniesińskiej i Michała Wasika, wystawa ikon grupy radomskich ikonografów).

Ponadto w korytarzu na parterze zorganizowane zostały wystawy: „Najważniejsze nagrody literackie 2015 roku”, „Radomskie Wiosny Literackie”, „Co sobie czytali, kiedy byli mali... bibliotekarze”, „Książka z autografem” oraz „Przedwojenne pocztówki święteczne”.

Salę wystawienniczą posiada także filia nr 6. W 2016 roku odbyły się następujące wystawy: prace plastyczne Tetyany Chornenka, fotografii Mariana Strudzińskiego, malarstwa Elżbiety Kwapińskiej „Barwy pejzażu”, fotografie Zbigniewa Stanisławskiego „Kanada – Ontario lśniące wodą”, prac plastycznych osób niepełnosprawnych, podopiecznych fundacji Polish Orphans Charity, fotografii Doroty Wólczyńskiej „Chromosom miłości” z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, prace grupy Cztery/Czwarte „Wpisane w koło”. W filii tej odbyło się także 7 wystaw prac plastycznych przedszkolaków z przedszkoli współpracujących z biblioteką.

Galerię „F16” prowadzi filia nr 16, która zorganizowała 6 wystaw: „Piękno Południa” – wystawa fotograficzna

Marty Trojanowskiej; „Tadżyckie rubiny, kirgiski kumys” – wystawa fotograficzna Joanny Zdzałik, „Małe też może być piękne” – wystawa rękodzieła, „Twórczość dziecięca” – prace plastyczne dzieci z Klubu Osiedlowego Południe w Radomiu, „Zasłużeni dla Ojczyzny w naszej pamięci” – wystawa fotograficzna Magdaleny Błażewicz, „W zwierciadle wyobraźni” – wystawa fotograficzna Pawła Putona.

Trzy wstawy odbyły się także filii nr 15: „Nagroda Literacka Miasta Radomia” „Rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza” i wystawa bożonarodzeniowa.

Ogółem w placówkach MBP zorganizowano 77 wystaw, z których 41 miało oficjalne wernisaże. W wernisażach wzięło udział 1 640 osób, natomiast wszystkie ekspozycje wisiały w miejscach ogólnodostępnych, stąd liczba odbiorców równa jest liczbie odwiedzin w danej placówce w danym miesiącu.

Inne imprezy

Z pozostałych imprez dla dorosłych (własnych lub współorganizowanych) w 2016 r. należy wymienić m.in.:

- Misjonarki w Czadzie. Opowieść z zakątka świata – prezentacja multimedialna siostrze Zgromadzenia Córek Maryi Niepokalanej.
- Akcja „Książki są jak towarzystwo, które sobie człowiek sam wybiera” z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich (losowanie książek obłożonych w szary papier), w której wzięło udział 150 osób.

- Akcja bookcrossingowa „Czytanie na wolności” polegająca na uwalnianiu i wymianie książek. Wzięło w niej udział 150 osób.
- Prezentacja wykonywania fotografii w technice gumy szlachetnej, przeprowadzona przez Przemysława Barańskiego podczas rozstrzygnięcia konkursu fotograficznego „Radomskie Zaufki Książki”.
- Koncert poetycki „Między poezją a Radomiem” wiele ulic jest Jacka Kowalczewskiego i Hanny Avis-Zembrzyckiej.
- Spotkania Klubu Historycznego im. gen. S. Roweckiego „Grota” w Bibliotece Głównej.
- Comiesięczne spotkania historyczne w filii nr 6. Cykl „Kino z historią. Wymyślony świat socrealizmu”, w ramach którego wyświetlane były filmy poprzedzone prelekcją dr. Sebastiana Piątkowskiego.
- Cykl prelekcji w filii nr 6 „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej”, który prowadził Łukasz Sobol – prezes oddziału PTTK.
- Klub spec mam w filii nr 6 – cykl spotkań dla młodych matek.
- Akademii Zdrowia FOREVER – zainicjowany w 2016 roku w filii nr 16 cykl prelekcji prowadzony przez socjologa medycyny Lidie Chrzastek.
- Nadal odbywają się w filii nr 16 indywidualne lekcje komputerowe dla dorosłych. W 2016 r. odbyło się 54 lekcji.

- Konsultacje logopedyczne w filii nr 16.

Zajęcia czytelnicze dla dzieci i młodzieży

Ferie i wakacje w bibliotece – organizowane były w dwóch filiach biblioteki: nr 6 i 16. Zajęcia odbywały się przez dwa tygodnie trwania ferii i przez dwa tygodnie wakacji letnich. Podczas zajęć odbyły się konkursy plastyczne, konkursy literackie, zabawy integracyjne, ruchowe, prezentacje multimedialne, zabawy z tekstem literackim, dyskusje o książkach oraz pogadanki. Udostępnione były stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Laureaci konkursów otrzymywali nagrody, a wszyscy uczestnicy zajęć dyplomy i słodczyce подарowane przez Radomski Bak Żywności.

Filia nr 9 w ramach współpracy z Domem Kultury „Borki” włączyła się do udziału w Akcji Lato. Tematem zajęć była twórczość Henryka Sienkiewicza. Odbyło się 8 konkursów literackich, 4 konkursy sprawnościowe i 1 konkurs plastyczny, po którym zorganizowano wystawę prac.

Kampania „Cała Polska czyta dzieciom”

Tradycyjnie filie pracujące z dziećmi włączyły się w kampanię „Cała Polska czyta dzieciom”. Podczas XIV Ogólnopolskiego Tygodnia Głośnego Czytania w dniach 1-3 czerwca 2016 r. filie nr 6 i 16 zorganizowały spotkania z ciekawymi ludźmi, którzy opowiadali o sobie, o swoich zawodach i czytali fragmenty ciekawych książek:

W filii nr 6 odbyło się przedstawienie Teatru Resursa „Księżniczka na ziarnku grochu”.

Filia nr 16 zorganizowała trzy spotkania i zaprosiła następujących gości: Barbarę Polakowską – fotografa, Ewę Gajdę – współwłaścicielkę piekarni i cukierni oraz Konrada Neskę – strażaka. Zaproszeni goście czytali dzieciom książki, opowiadali o swoich pasjach i wykonywanych zawodach.

Konkursy i inne formy pracy

Filia nr 6

W każdą trzecią sobotę miesiąca odbywają się w bibliotece spotkania pod hasłem „Czytanie bajek po angielsku z Centrum Helen Doron”, podczas których brytyjski lektor czyta bajki dzieciom, opowiada też o zwyczajach w krajach anglojęzycznych. W 2016 r. odbyło się 8 spotkań, w których wzięło udział 427 dzieci.

W kwietniu ubiegłego roku po raz ósmy odbyła się bardzo lubiana, atrakcyjna impreza czytelnicza „Noc z Andersenem”. 30 dzieci bawiło się i walczyło o Patent Nieustraszonego Czytelnika.

W ramach Światowego Dnia Pluszowego Misia odbył się konkurs plastyczny „Mój ulubiony miś”, adresowany do dzieci w wieku do 6 lat. Wpłynęło 47 prac. W uroczystym rozdaniu nagród wzięło udział 85 osób.

Konkurs na recenzję książki ogłoszony w ramach XXVII Młodzieżowej Akademii Kultury MAK 2016. Wpłynęło 99 prac, w tym 60 prac nadesłanych przez uczniów szkół podstawowych,

37 prac gimnazjalnych i 2 prace licealistów. W uroczystym rozdaniu nagród uczestniczyło 70 osób.

Filia nr 16

Filia zorganizowała 12 konkursów, w których wzięło udział 150 osób. Konkursy te organizowane były podczas ferii i wakacji w bibliotece, spotkania w ramach obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich oraz podczas III Festiwalu Biegowego na Osiedlu Południe. W filii odbyło się 16 prezentacji multimedialnych, pogadanek i warsztatów w których wzięły udział 163 osoby.

Warsztaty wielkanocne – dwa spotkania, w których wzięło udział 35 osób. Podczas warsztatów w bibliotece dzieci dowiedziały się o zwyczajach i tradycjach wielkanocnych oraz wykonały swoją wielkanocną palmę z bibuły. Uczestnikami spotkania były dzieci z PSP nr 21 w Radomiu.

Warsztaty świąteczne – w warsztatach wzięło udział 10 osób. Wśród uczestników były dzieci, młodzież i dorośli, którzy wykonywali ozdoby świąteczne.

Biżuteria z koralików – w warsztatach wzięło udział 13 osób. Dzieci i dorośli robili bransoletki z koralików.

Z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich zorganizowany został drużynowy „Turniej wiedzy o książce i bibliotece” dla uczniów klas III z PSP nr 21. Zwycięska drużyna otrzymała dyplomy i nagrody ufundowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomiu. W spotkaniu uczestniczyło 27 osób.

Spotkania z pisarzami. W filii nr 16 gościli: Walentyna Pawelec, Robert Kušta i Wojciech Krupa.

Obchody Światowego Dnia Zwierząt – spotkanie z lekarzem weterynarii Katarzyną Zwierzchowską. W czterech spotkaniach uczestniczyło 170 dzieci.

Filia nr 1

Mieszcząca się w nowym lokalu filia nr 1 otwarta została dla czytelników 1 września 2016 roku. Funkcjonuje w największej dzielnicy Radomia – Ustronie. Lokal biblioteki jest przestronny, wielofunkcyjny i dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Brak podstawowego wyposażenia spowodował jednak, że działalność kulturalno-oświatowa rozpoczęta została dopiero w listopadzie. Partnerami biblioteki zostali: PSP nr 9, Zespół Szkół Spożywczych i Hotelarskich, Niepubliczne Przedszkole „Moje Przedszkole”, Radomski Bank Żywności i Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu.

W filii odbyły się dwa spotkania autorskie, w których uczestniczyło 61 osób. Goście to Wojciech Krupa – radomski bajkopisarz oraz Marta Trojanowska – przeprowadziła spotkanie „Hop w króliczą norę” poświęcone powieści Lewisa Carrolla „Alicja w Krajinie Czarów”.

Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia – zaproszeni goście, czyli dzieci z Niepublicznego Przedszkola „Mojego Przedszkola”, wspólnie świętowały urodziny misia. Każde dziecko przyszło do biblioteki ze swoim przyjacielem – misiem. Czekają na nie praw-

dziwe przyjęcie urodzinowe. Poczęstunek został przygotowany przez Zespół Szkół Spożywczych i Hotelarskich oraz Bank Żywności w Radomiu. Imprezie towarzyszyła wystawka z okazji ŚDPM. W spotkaniu uczestniczyło 28 osób.

Wycieczki i lekcje biblioteczne – odbywały się w Bibliotece Głównej oraz w filiach:

- Biblioteka Główna – 33 grupy (zwiedzanie biblioteki i oglądanie wystaw), liczba uczestników: 824;
- filia nr 1 – 15 lekcji bibliotecznych dla 309 dzieci;
- filia nr 2 – 16 lekcji bibliotecznych dla 519 dzieci;
- filia nr 3 – 2 lekcje /wycieczki, w których uczestniczyło 60 uczniów;
- filia nr 6 – 44 lekcje biblioteczne, wzięło w nich udział 990 osób;
- filia nr 15 – 1 lekcja biblioteczna dla 30 dzieci;
- filia nr 16 – 37 lekcji bibliotecznych, uczestniczyło w nich 658 uczniów. Lekcje miały charakter tematyczny;
- filia nr 9 – 9 lekcji bibliotecznych dla 176 dzieci.

Ogółem miało miejsce 157 wycieczek i lekcji bibliotecznych, w których uczestniczyły 3 566 osób.

Współpraca ze środowiskiem

W ramach tej współpracy pracownicy Biblioteki Głównej (szczególnie Działu

Promocji Książki i Biblioteki) podejmowali następujące działania:

- W ramach współpracy ze środowiskiem przedszkolnym zostały przygotowane i przeprowadzone dwie lekcje biblioteczne: poświęconą Alicji w Krainie Czarów (PP nr 2) oraz poświęconą Misiowi Paddingtonowi (PP nr 11).
- W ramach współpracy z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli zostały przygotowane materiały edukacyjne wchodzące w skład materiałów na konferencję poświęconą czytelnictwu oraz odbyła się prezentacja cyklu książek „Czytam sobie” ze zbiorów biblioteki.
- W ramach V Letniego Uniwersytetu Nauczycieli Humanistów organizowanego przez MSCDN (Oddz. Radom) odbyły się prelekcje: Zbiory Miejskiej Biblioteki Publicznej z myślą o uczniu i nauczycielu oraz Lektury, po które uczniowie sięgają najczęściej.
- W ramach współpracy z bibliotekami szkolnymi MBP w Radomiu zorganizowała spotkanie informacyjno-szkoleniowe nt. Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa poświęcone omówieniu możliwości współpracy, polityce zakupowej i innym przydatnym w pracy bibliotekarza szkolnego aspektom pracy biblioteki publicznej. W spotkaniu uczestniczyło 50 nauczycieli. Wszy-

scy otrzymali zaświadczenia o udziale w seminarium.

- W ramach współpracy z Aresztem Śledczym w 2016 r. odbyły się 3 prelekcje poświęcone przeglądowi nowości wydawniczych oraz – w drugiej części spotkań – wybranemu tematowi ogólnoliterackiemu. Jedno ze spotkań poświęcone zostało Henrykowi Sienkiewiczowi w ramach obchodów Roku Sienkiewicza.
- W ramach współpracy z III LO im. D. Czachowskiego w Radomiu, pracownik Działu Promocji wzięła udział w Nocy Bibliotek i przedstawiła prezentację „Co w książkach piszczy. Fotograficzny spacer po Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu”.
- W ramach współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych i Placówek Oświatowych w Radomiu w szkole odbyły się cztery spotkania wokół postaci Pana Twardowskiego i książki „3 dobre uczynki”.
- W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich bibliotekarze MBP wyjechali na XXV Targi Książki Historycznej, gdzie prezentowali ofertę wydawniczą podczas V Salonu Bibliotek. Ponadto Dyrektor Anna Skubisz-Szymanowska uczestniczyła w seminarium „Historia w bibliotece: gromadzenie źródeł do badań, miejsce spotkań niezwykłych ludzi”. Wygłosiła prelekcję „MBP w Radomiu

ośrodkiem dokumentowania i popularyzowania historii lokalnej”.

- W ramach współpracy z Publicznym Gimnazjum nr 2 pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki uczestniczył w obradach komisji konkursowej w Międzyszkolnym Konkursie Recytatorskim Poezji Patriotycznej. Konkurs ten był organizowany przez szkolną bibliotekę.
- W bibliotece odbyło się spotkanie wielkanocne oraz bożonarodzeniowe radomskich rodzin zastępczych z przedstawicielami władz miejskich i diecezjalnych, zorganizowane przez MOPS w Radomiu.

Ze środowiskiem lokalnym aktywnie współpracują także filie biblioteczne na terenie Radomia. Pracownicy filii nr 16 uczestniczyli w spotkaniach Centrum Aktywności Lokalnej i różnych imprezach organizowanych przez to środowisko. Jedno ze spotkań odbyło się w siedzibie biblioteki. Dorota Prawda podczas wykładu dla studentów opowiadała o współpracy partnerów CAL dla Osiedla Południe. Kinga Olbomska-Miłosz brała udział w festynie zorganizowanym podczas „III Festiwalu Biegowego” na Osiedlu Południe. Impreza ta odbyła się pod patronatem Prezydenta Miasta Radomia a przebiegała pod hasłem „Biegiem po Osiedlu Południe”. Pracownicy filii przygotowali kiermasz wydawnictw Miejskiej Biblioteki Publicznej, zorganizowali konkurs plastyczny dla dzieci, zatytułowany

„Z biblioteką po zdrowie”, rozdawali darmowe książki uczestnikom festynu oraz baloniki modelujące dla dzieci. Na uczestników konkursu czekały dyplomy oraz ciekawe nagrody (książki, gry, zabawki, piłki) ufundowane przez MOPS, MBP w Radomiu oraz sponsorkę Lidę Chrząstek. Filia nr 16 prowadzi także stałą współpracę z okolicznymi szkołami i instytucjami. Bibliotekarki są zapraszane do udziału w pracach jury w konkursach organizowanych przez szkoły, na spotkania promujące czytelnictwo wśród przedszkolaków i uczniów podstawówek.

W filii nr 9 w ramach współpracy z okoliczną szkołą odbył się koncert kolęd i pastorałek małego chóru dziecięcego ze Szkoły Podstawowej nr 25. Kierowniczką filii została także zaproszona do udziału w Pierwszym Turnieju Czytelniczym w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2.

Komputeryzacja

W tej dziedzinie w roku 2016 wykonano następujące prace:

- Zainstalowanie nowego klienta GlobalProtect VPN (program do uwierzytelnienia i szyfrowania danych przesyłanych przez Internet, zapewniający bezpieczeństwo transmisji danych pomiędzy komputerami MBP w Radomiu a serwerem ALEPH, posadowionym w bibliotece wojewódzkiej). Udzielenie wskazówek w zakresie posługiwania się nową wersją VPN.

- Utworzenie konta dla biblioteki na Platformie Usług Elektronicznych ZUS, która daje możliwość łatwego generowania i przesyłania drogą elektroniczną dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych, zaświadczeń lekarskich oraz różnego typu pism i wniosków.
- Zainstalowanie na komputerach (25 szt.) spełniających warunki techniczne systemu operacyjnego Windows 10 (do 29 lipca 2016 r. obowiązywała bezpłatna licencja).
- Przygotowanie (m.in. wymiana i rozbudowa komputerów, reinstalacja systemów, podłączenie do sieci internetowej) komputerów do pracy bibliotekarzy i czytelników w nowej siedzibie filii nr 1.
- Uruchomienie wypożyczeń zbiorów audiowizualnych w systemie bibliotecznym Aleph w Czytelnii Muzycznej i Zbiorów Multimedialnych. W sierpniu, po połączeniu tej agendy z filią nr 17 i utworzeniu Wypożyczalni i Czytelnii Zbiorów Multimedialnych, przeprowadzenie w Aleph-ie prac związanych z udostępnianiem audiobooków oraz dostosowanie automatycznych wypożyczeń do zapisów zawartych w nowym regulaminie.
- Przeprowadzenie audytu wykorzystywania przez MBP w Radomiu licencji programu Aleph.

Zadanie wykonane na wniosek Działu Informatyki Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy.

- Dokonanie upgrade (ulepszenie, dodanie nowych funkcji) programów: Comarch ERP Optima Kadry/Płace oraz Comarch ERP Optima Kasa/Bank.
- Udostępnienie czytelnikom usługi samodzielnego jednorazowego przedłużenia terminu wypożyczonych materiałów bibliotecznych po zalogowaniu się na internetowe konto biblioteczne.
- Przeprowadzenie prac związanych z zastosowaniem Radomskiej Karty Miejskiej jako karty bibliotecznej: rozeznanie rynku i wybór czytnika do kart zbliżeniowych, szkolenie pracowników w zakresie nanoszenia zmian w rejestracji czytników w systemie bibliotecznym Aleph.
- Sporządzenie „Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu” oraz sprawozdawczości dotyczącej komputeryzacji biblioteki.
- Zakup sprzętu komputerowego w celu wdrożenia Radomskiej Karty Miejskiej jako karty bibliotecznej:
 - ▶ dwa komputery przenośne (Dell V5568 oraz Dell Notebook Inspiron 7566),
 - ▶ dwa komputery stacjonarne (Dell V3650MT)

wraz z monitorami (Dell E2216H),

- ▶ dwa dyski twarde 2 TB SATA III DELL do rozbudowy serwerów,
- ▶ trzydzieści czytników do kart bezstykowych USB HID firmy PROFICARD,
- ▶ dziesięć kart ochrony komputera Goliath Simple HD Protector w. PCI-Ex .
- Zakup dysku twardego przenośnego WD My Passport Ultra 1 TB – przeznaczony do zapisu książek cyfrowych otrzymywanych od Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Larix” (Wypożyczalnia i Czytelnia Zbiorów Multimedialnych).

W IV kwartale w filiach nr 10, 12, 2 i 16 została zwiększona przepustowość łączy internetowych przez firmę Orange Polska. W ramach usługi Biznes Pakiet Fiber wymieniono łącze internetowe DSL do 10 Mb/s na łącze światłowodowe do 300 Mb/s.

Sprawy administracyjne i organizacyjne

W roku sprawozdawczym wykonano roczny przegląd techniczny budynku biblioteki przy ul. Piłsudskiego 12, kwartalne przeglądy i konserwację systemu ppoż. w budynku MBP oraz przegląd i konserwację gaśnic w filiach biblioteki.

W związku z przekazaniem przez właścicieli, po zakończonym remoncie, lokalu dla filii nr 1 dokonano prze-mieszczenia księgozbioru, zakupu wyposażenia, zorganizowania biblioteki

i otwarcia jej dla czytelników. Przeniesiono także księgozbiór i zorganizowano tymczasową działalność filii nr 2 w tymczasowym lokalu.

W połowie ubiegłego roku nastąpiła awaria instalacji sanitarnej w jednym z pionów w budynku Biblioteki Głównej, co wymusiło konieczność natychmiastowej wymiany tej instalacji. Prace wykonano na przełomie sierpnia i września.

Dodatkowe środki finansowe

W roku 2016 MBP czyniła starania o pozyskanie dodatkowych pieniędzy na działalność. Uzyskaliśmy dotacje:

- Prywatny sponsor Czesław Kruk na działalność biblioteki – 18 150 zł (w tym na wydawanie „Miesięcznika Prowincjonalnego” i organizowane działalności dla dzieci).
- Programy Operacyjne MKiDN – dotacja celowa na zadanie Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek – 119 000 zł.
- Starostwo Powiatowe w Radomiu – dotacja celowa na realiza-

cje zadań biblioteki powiatowej – 118 770 zł.

Ponadto biblioteka otrzymała dotacje celowe z Gminy Miasta Radomia na następujące zadania:

- 39. Radomska Wiosna Literacka – 10 000 zł.
- XI Otwarty konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej OrtoGRAFII – 6 000 zł.
- XIII Jesienna Akademia Literatury – 6 000 zł.
- Nagroda Literacka Gombrowicza – 100 000 zł.
- Zakup i montaż pierwszego wyposażenia filii nr 1 przy ul. Osiedlowej 9 – 50 000 zł.
- Częściowa wymiana instalacji kanalizacji sanitarnej w budynku biblioteki – 30 000 zł.
- RKM – zakup komputerów dla Miejskiej Biblioteki Publicznej – 9 000 zł.

Ogółem w 2016 roku biblioteka pozyskała dodatkowo 466 920 zł.

Stan zatrudnienia

		stan na dz. 01.01.2016	stan na dz. 31.12.2016
1.	osoby	80	81
2.	etaty	79,75	80,50
w tym: pracownicy merytoryczni			
1.	osoby	60	63
2.	etaty	60	62,50
administracja i obsługa			
1.	osoby	20	18
2.	etaty	19,75	18

Anna Skubisz-Szymanowska
Radom, 03.02.2017 r.

W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego

Ewa Ukleja

Czas na kolejne podsumowanie działań bibliotek samorządowych powiatu radomskiego. Jaki był ubiegły rok dla bibliotekarzy i czytelników, co się zmieniło, jakie działania kontynuujemy, czym możemy się pochwalić? Niniejszy artykuł opracowano na podstawie rocznych zestawień statystycznych i analitycznych dotyczących poszczególnych placówek, spotrzeżeń i rozmów podczas wizytacji bibliotek oraz szkoleń.

Sieć bibliotek

W 2016 roku w powiecie radomskim działało, podobnie jak w roku 2015, 38 placówek bibliotecznych:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach.
- 2 biblioteki miejsko-gminne (Iłża, Skaryszew).
- 10 bibliotek gminnych (Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia gm. Pionki, Jedlnia-Letnisko, Kowala, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew).
- 25 filii bibliotecznych.

Lokale, remonty

Sytuacja lokalowa większości bibliotek samorządowych pozostała bez zmian, ale jest kilka wyjątków. Miejsko-Gmin-

na Biblioteka Publiczna w Iłży pozyskała grant (195 000 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz 120 000 zł od samorządu lokalnego na wkład własny) z Programu Infrastruktura Bibliotek na „Budowę windy dla czytelników Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Iłży”. Koszt budowy windy okazał się niższy niż zakładano – pozostałe środki przeznaczone na wymianę i montaż drzwi wejściowych dostosowanych do nowej zainstalowanej wewnątrz budynku pochylni dla osób niepełnosprawnych. Winda umiejscowiona jest w środku klatki schodowej i przeznaczona do korzystania przez osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się.

Dzięki przychylności władz samorządowych Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi zyskała większą powierzchnię użytkową (115 m²) – dołączono i zaadaptowano dodatkowe pomieszczenia. Zakupiono regały biblioteczne oraz stoliki dostosowane do potrzeb najmłodszych czytelników.

Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach, po dwóch latach funkcjonowania pod szyldem Miejskie Centrum Kultury i Biblioteka (połączona z Miejskim Ośrodkiem Kultury), znów jest samodzielną instytucją. Nie zmieniła się loka-

lizacja Biblioteki; nadal mieści się w wolnostojącym, parterowym budynku przy ul. Orzeszkowej 16. Od czerwca 2016 r. zwiększyła się, z 41 m² do 82 m², powierzchnia użytkowa filii przy ul. Leśnej. Przeprowadzono remont w sąsiadującym z filią lokalu po redakcji dwutygodnika samorządowego „Nad Zagożdżonką” – powstał gabinet dyrektora, pomieszczenie socjalne oraz miejsce na spotkania i wystawy. Od stycznia 2017 r. rozpoczął się remont pozostałych pomieszczeń filii, ogrzewanie elektryczne zostanie wymienione na gazowe. Jednocześnie w Bibliotece Głównej trwa remont wejścia głównego i toalet. Zaplanowano zaadaptowanie pomieszczenia po zlikwidowanym Oddziale Zbiorów Specjalnych na pokój socjalny pracowników. Malowania i remontu wymagają także: Oddział dla Dzieci, Wypożyczalnia dla Dorosłych oraz drugie wejście do biblioteki.

Filia w Modrzejowicach Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Skaryszewie funkcjonuje w odnowionym lokalu; w 2016 roku na koszt gminy został przeprowadzony remont budynku szkolnego, w którym mieści się wymieniona placówka.

Kadra

Kadra bibliotekarzy powiatu radomskiego należy do najlepiej wykształconych na Mazowszu – zajmujemy 2 miejsce w województwie. 83% osób pracujących na stanowiskach bibliotekarskich posiada wykształcenie bibliotekarskie wyższe lub średnie. W 2016

roku w bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego zatrudnionych było 53 pracowników na stanowiskach bibliotekarskich, w tym: 41 bibliotekarzy w pełnym wymiarze czasu pracy, 12 osób na ryczałcie. Należy zwrócić uwagę, że 8 pracowników etatowych obsługuje w ramach swego czasu pracy 2 a nawet 3 filie.

Wykształcenie pracowników na stanowiskach bibliotekarskich przedstawia się następująco:

26 osób posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie, 12 – średnie bibliotekarskie, 9 – wyższe inne (administracja lub humanistyczne), 6 – średnie ogólne.

Radomski Dzień Bibliotekarza i Bibliotek, organizowany przez MBP oraz Zarząd Oddziału SBP, to okazja do uhonorowania i podziękowania wyróżniającym się bibliotekarzom w powiecie. Nagrodę starosty w 2016 roku otrzymała Bożena Starzyńska – dyrektor GBP w Jedlińsku. Dyrektor MBP w Radomiu wręczyła listy gratulacyjne oraz upominki książkowe następującym osobom: Jadwidze Romanowskiej z MGBP w Skaryszewie, Zofii Maj – GBP w Zakrzewie, Małgorzacie Kosel – MGBP w Ilży.

Zbiory

Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego dysponują księgozbiorem liczącym łącznie 442 315 wol. W 2016 roku placówki uzupełniały księgozbiory ze środków własnych i z dotacji ministerialnych.

Zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego budżet Programu BN „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych” w roku 2016 wyniósł 26,5 mln zł i umożliwiał zakup książek, multimediów, wydawnictw nutowych, kartograficznych oraz bieżących czasopism kulturalnych i społeczno-kulturalnych.

Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały z Programu BN dotację celową w kwocie 114 500 zł czyli o 600 zł mniej niż w roku 2015. Ze środków ministerialnych kupiono 5 378 wol.

Ogółem na zakup nowości (ze środków organizatora oraz z dotacji BN) w bibliotekach powiatu radomskiego wydatkowano – 283 160 zł (więcej o 29 855 zł niż w roku 2015).

Najwyższy wskaźnik zakupu osiągnęła GBP w Jastrzębi – 14,87 wol. na 100 mieszkańców, najniższy wskaźnik zanotowano w mieście Pionki – 4,01 wol. na 100 mieszkańców.

Ogółem w bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego przybyło 14 735 wol. (więcej o 1 568 wol. niż rok temu), w tym z zakupu 13 626 wol. (więcej o 1 816 niż w 2015 r.). Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców w powiecie wyniósł 9,02 % (w 2015 – 7,82 %).

W analizowanym okresie ze zbiorów w dziesięciu bibliotekach gminnych usunięto 15 501 wol. (książki zdezaktualizowane, zdekompletowane, zniszczone), trzy biblioteki nie ubytkowały zbiorów.

IBUK Libra

Z inicjatywy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu, pełniącej funkcję biblioteki powiatowej, powołano we wrześniu 2016 roku Konsorcjum Bibliotek Publicznych Powiatu Radomskiego i Wschodniego Mazowsza. Konsorcjum funkcjonuje na bazie publikacji oferowanych przez platformę edukacyjną IBUK Libra. We wspomnianym przedsięwzięciu uczestniczą wszystkie biblioteki naszego powiatu. Użytkownicy bibliotek tworzących Konsorcjum uzyskali dostęp do całodobowej „wirtualnej biblioteki” (1 662 publikacje), z której mogli korzystać w dowolnym miejscu: w czytelni bibliotecznej, w domu, na uczelni itp.

Czytelnicy i wypożyczenia

W bibliotekach powiatu zanotowano w 2016 roku niewielki wzrost czytelnictwa – zarówno liczby czytelników jak i wypożyczeń. Zarejestrowano 17 142 czytelników tzn. o 248 osób więcej w porównaniu z rokiem 2015. Procent czytelnictwa za 2016 rok wynosi 11,35 (w 2015: 11,18). Liczba użytkowników korzystających z różnorodnych usług bibliotecznych – 19 182 osób (więcej o 1 455 osób niż w roku 2015). Zwiększyła się także liczba wypożyczeń zbiorów na zewnątrz i wynosiła ogółem: 304 495 wol. czyli o 1 490 wol. więcej niż rok temu. Wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika wyniósł 17,8 wol. Bibliotekarze udzielili użytkownikom 43 830 informacji.

W 2016 roku zarejestrowano 51 216 udostępnień prezencyjnych czyli

o 11 614 mniej niż w roku ubiegłym. Użytkownicy czytelnicy najczęściej korzystają tylko z komputera.

Nowa forma korzystania z księgozbioru wirtualnego (IBUK Libra) cieszy się coraz większym powodzeniem wśród czytelników; zanotowano 5 637 sesji oraz 6 868 „wypożyczeń” – należy pamiętać, że wspomniana forma udostępniana została uruchomiona we wrześniu ubiegłego roku, a więc dane statystyczne obrazują cztery miesiące funkcjonowania.

Komputeryzacja

Wszystkie biblioteki gminne oraz większość filii wyposażone są w sprzęt komputerowy oraz program biblioteczny. MGBP w Skaryszewie i jej filie korzystają z programu MATEUSZ, a pozostałe biblioteki pracują w systemie MAK+. W placówkach samorządowych powiatu radomskiego znajduje się 181 komputerów, w tym 55 pozyskanych w latach 2004–2009, czyli już przestarzałych. Dla czytelników przygotowano 95 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Użytkownicy bezpłatnie korzystają z komputera i Internetu w 35 spośród 38 placówek powiatu. Filie w gminie Jastrzębia nadal nie dysponują komputerami.

Większość bibliotek gminnych posiada kompletne komputerowe bazy katalogowe księgozbiorów, na bieżąco wprowadzane są opisy zakupionych nowości. Katalogi dostępne są on-line. Wszystkie filie MGBP w Iłży (5)

oraz GBP w Jedlni-Letnisku (3) mogą pochwalić się zbiorami opracowanymi komputerowo w 100%, pozostałe filie, oprócz wcześniej wspomnianej Jastrzębi, uzupełniają swoje bazy katalogowe.

Kolejnym etapem automatyzacji procesów bibliotecznych jest korzystanie z modułu wypożyczeń w ramach użytkowanych programów bibliotecznych. W 2016 roku komputerowe udostępnianie stosowało 6 bibliotek samorządowych powiatu: GBP w Jedlni-Letnisku, MGBP w Iłży, GBP w Jedlni-Letnisku, GBP w Wolanowie, GBP w Wierzbicy, GBP w Zakrzewie. Pozostałe biblioteki (7) planują uruchomienie elektronicznego zapisu czytelników i wypożyczeń w 2017 roku lub na początku 2018. Iłżecka biblioteka zamierza wdrożyć komputerowy system wypożyczeń także we wszystkich filiach.

MBP w Radomiu, dzięki dotacji celowej na działalność ponadlokalną, pokryła koszty rocznej opłaty licencyjnej za użytkowanie programu MAK+ przez wszystkie placówki, które przystąpiły do omawianego systemu.

Komputerowy katalog księgozbiorów wszystkich bibliotek samorządowych w powiecie radomskim zawiera 84% opisów całości zbiorów – opisy są dostępne on-line.

Biblioteki w następujących gminach posiadają własne strony internetowe: Gózd, Iłża, Jastrzębia, Jedlni-Letnisko, Przytyk, Skaryszew, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew. GBP w Jedlni-Letnisku prowadzi blog internetowy.

Komputeryzacja procesów bibliotecznych łączy się z potrzebą stałej opieki informatycznej. Dyrektorzy bibliotek zatrudniają informatyka na umowy zlecenia lub korzystają z pomocy informatyków urzędów gmin. Pracownicy działu informatyki MBP także, w miarę możliwości, wspierają swoją wiedzą bibliotekarzy powiatu poprzez telefoniczne konsultacje, podczas wyjazdów do placówek lub w siedzibie radomskiej biblioteki. Nie są to jednak działania wystarczające, optymalne byłoby zatrudnienie informatyka w każdej bibliotece gminnej lub jednego informatyka w MBP w Radomiu, który sprawowałby stałą opiekę nad bibliotekami powiatu.

Zdobywanie środków pozabudżetowych, udział bibliotek w projektach, programach

Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały, podobnie jak w latach ubiegłych, dotację z Programu BN „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”; w roku 2016 łączna kwota dotacji wyniosła 114 500 zł.

Iłżecka Biblioteka pozyskała grant w ramach złożonego wniosku w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Program Infrastruktura Bibliotek na „Budowę windy dla czytelników Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Iłży”. Szczegóły inwestycji omówiono wyżej w punkcie „Sieć bibliotek”.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skaryszewie uczestniczyła w programie firmowanym przez Fundusz

Inicjatyw Obywatelskich – Mazowsze Lokalnie. Razem z Klubem Miłośników Książki, który działa przy bibliotece, realizowała projekt „Poczytajmy razem”, na który uzyskała 5 000 zł dotacji. W ramach projektu zaplanowano: wyjazd do Biblioteki Narodowej, udział w Warszawskich Targach Książki, przygotowanie wystawy „Nasze dziedzictwo narodowe tak mało znane...”. Od czerwca do września bibliotekarki oraz członkinie KMK prowadziły tzw. „Środowe poczytajki”, podczas których dzieci, młodzież i dorośli wspólnie czytali książki we wnętrzach biblioteki lub w plenerze. Przeprowadzono trzy konkursy czytelnicze.

Działania regionalne i wydawnicze bibliotek samorządowych

Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach wydaje (od 17 lat) dwutygodnik samorządowy „Nad Zagożdżonką” – obecnie w wersji elektronicznej. Wszystkie numery tego czasopisma, które ukazały się do roku 2011 zostały zdigitalizowane i są prezentowane w Radomskiej Bibliotece Cyfrowej. Trwają prace nad digitalizacją kolejnych roczników.

Coraz częściej informacje, bądź artykuły, dotyczące działalności bibliotek samorządowych publikowane są na łamach „Bibliotekarza Radomskiego”, ogólnopolskiego „Poradnika Bibliotekarza” oraz czasopism lokalnych wydawanych w powiecie radomskim.

W 2016 roku MGBP w Iłży wydała kolejny tomik wierszy Jana Czarneck-

Biblioteki powiatu radomskiego w 2016 r.

Lp.	Masto/Gmina	Biblioteki i filie	Przybytek księgozbioru			Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców	Czytelnicy		Wypożyczenia na zewnątrz				Udostępnianie na miejscu				
			Przybyło ogółem w ol.	w tym zakup			Ogółem	Procent czytelnictwa	Książki	Czasopisma	Zb. audion. i elektroniczne	Ogółem	Na 1 czytelnika	Książki	Czasopisma	Zb. audion. i elektroniczne	Ogółem
				Liczba wol.	Wartość w zł.												
1.	Gózd	4	672	666	14533,00	7,63	685	7,85	13867	0	0	13867	20,2	1630	804	0	2434
2.	Iliza*	6	2160	2083	36180,16	13,73	2360	15,55	41263	1760	35	43058	18,2	9455	3573	0	13028
3.	Jastrzębia	4	1146	1030	22914,58	14,87	703	10,15	11140	0	0	11140	15,9	387	448	0	835
4.	Jedlińsk	1	1542	1451	33000,00	10,20	1001	7,04	19974	2234	0	22208	22,2	599	438	0	1037
5.	Jedlnia-Let.	4	1699	1243	23748,34	9,84	2145	16,98	38672	1763	0	40435	18,9	3651	3322	0	6973
6.	Kowala	4	739	737	18814,55	6,26	1346	11,43	21281	1013	0	22294	16,6	6289	1823	0	8112
7.	Pionki gm.	1	838	836	17437,00	8,29	409	4,06	15896	563	0	16459	40,2	793	465	0	1258
8.	Pionki m.*	2	787	737	16999,90	4,01	2901	15,77	28942	1767	0	30709	10,6	1094	1660	0	2754
9.	Przytyk	1	865	827	16499,91	11,23	618	8,40	9234	353	0	9587	15,5	369	57	0	426
10.	Skaryszew	4	1970	1940	39783,17	13,41	1894	13,10	38894	2858	0	41752	22,0	7091	4807	0	11898
11.	Wierzbica	1	535	417	7600,27	4,21	1142	11,52	19338	0	0	19338	16,9	0	50	0	50
12.	Wolanów*	2	575	562	11495,93	6,37	713	8,09	14737	837	29	15603	21,9	1124	842	134	2100
13.	Zakrzew	4	1207	1097	24153,09	8,74	1225	9,76	17772	253	20	18045	14,7	196	112	3	311
	Ogółem	38	14735	13626	283159,90	9,02	17142	11,35	291010	13401	84	304495	17,8	32678	18401	137	51216

* bez zakupu "książki mówionej"

Sporządziły: Ewa Ukłaja, Małgorzata Minda - Dział Instrukcyjno-Metodyczny MBP, Manola Turek - Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów MBP w Radomiu

kiego. Sponsorem publikacji był itżecki Bank Spółdzielczy.

Biblioteki samorządowe, oprócz swoich podstawowych działań jakimi są gromadzenie i dbałość o księgozbiory oraz ich udostępnianie, adresowały do mieszkańców powiatu bogatą ofertę kulturalno-oświatową. Zaproponowano czytelnikom udział w imprezach czytelniczych, konkursach, koncertach, spektaklach poetyckich, grach plenerowych, zajęciach edukacyjnych dla najmłodszych, kursach komputerowych dla seniorów, warsztatach literackich, teatralnych, robotyki, lekcjach bibliotecznych, kreatywnych wakacjach (feriach) w bibliotece itp.

W ciągu całego 2016 roku w bibliotekach samorządowych odbywały się spotkania autorskie, zaproszono m.in. Jacka Dehnela, Wojciecha Krupę, Ewę Stadmüller, Andrzeja Marka Grabowskiego. W ubiegłym roku Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu udało się poszerzyć ofertę spotkań z literatami. W ramach pełnienia funkcji ponadlokalnej MBP w październiku i listopadzie zorganizowała i sfinansowała 23 spotkania autorskie z pisarzami dla dorosłych i dla dzieci w siedzibach wszystkich 13 bibliotek gminnych powiatu radomskiego. Wśród zaproszonych autorów znaleźli się: Joanna Olech, Agnieszka Frączek, Jerzy Wlazło, Daniel Brzeszcz, Ewa Podsiadły-Natorska, Paweł Wakula, Grażyna Jeromin-Gałuszka, Wiesław Drabik, Wojciech Widlak oraz Anna Uszyńska z Wydawnictwa Modo.

Na wymienienie zasługują następujące przedsięwzięcia, których współorganizatorami były biblioteki:

- XXII Itżecki Jarmark Sztuki Ludowej,
- „1050 lat Chrztu Polski. Przeszłość – Terażniejszość – Przyszłość.” – konferencja naukowa zorganizowana przez Wójta Gminy Zakrzew, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu, Wyższe Seminarium Duchowne, Katolicki Uniwersytet Lubelski oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Zakrzewie,
- II Gminny Konkurs Ortograficzny „Z ortografią za pan brat” organizowany przez PSP w Zakrzewie i bibliotekę,
- „Najpierw przysięga...” – przegląd filmów dokumentalnych zorganizowany z okazji Dnia Żołnierzy Wyklętych w MGBP w Itży; projekcję poprzedził wykład dra Sebastiana Piątkowskiego z Instytutu Pamięi Narodowej.

Szczegółowe kalendarium imprez organizowanych przez biblioteki samorządowe powiatu można znaleźć w każdym numerze „Bibliotekarza Radomskiego” w dziale „Kronika”.

Ewa Ukłaja

Kierownik
Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej
MBP w Radomiu

Wydarzenia

Trzy pytania po spotkaniu
z Danielem Brzeszczem

Marta Wiktoria Trojanowska

M. Trojanowska: Zajmuje się Pan dziejami rodziny Sunderlandów z Ilży, a podczas spotkania w radomskiej bibliotece przedstawił Pan wyniki swoich kwerend. Czy Radom był przystankiem podczas zbierania materiałów dotyczących Sunderlandów?

D. Brzeszcz: Lewin Selig – protoplasta rodziny, z której wywodzili się między innymi Bolesław Leśmian czy Jan Sunderland – przyjechał do Polski w 1821. Po dwóch latach przeniósł się do Ilży, w której założył fabrykę wyrobów fajansowych. Ostatni z jego potomków wyprowadził się z miasteczka w 1954. Jak wynika z tego prostego rachunku, Sunderlandowie związali się z regionem na równo sto dwadzieścia trzy lata – akurat tyle, ile trwały zabory, szmat czasu. Przez cały ten okres mnóstwo korespondowali, pisali pamiętniki i artykuły, sądzili się z innymi i ze sobą nawzajem, a większość dokumentów po nich trafiła właśnie do radomskich instytucji. Kiedy zatem ruszyłem ze śledztwem biograficznym, które zajęło mi ostatnie cztery lata, nie mogłem pominąć Radomia.

Najwięcej czasu spędziłem w Archiwum Państwowym przy Wernera i w czytelni regionalnej Miejskiej Biblioteki Publicznej. Nie mam pojęcia, jak często radomianie odwiedzają

te miejsca, może działa tu syndrom wersalski, więc z pełną mocą chciałbym powiedzieć: warto. W bibliotece znalazłem księgozbiór bogatszy niż w wielu warszawskich placówkach; w archiwum – nie tylko dokumenty, ale i wystawy, dowodzące tego, że w takich miejscach kryją się czasem najprawdziwsze skarby.

M. Trojanowska: Tak naprawdę odbyły się dwa spotkania. Dzień później gościł Pan w bibliotece ilżeckiej. Czy spotkanie z ilżecką publicznością, wymiana spostrzeżeń i informacji, zaowocowało nowymi wątkami w Pana badaniach?

D. Brzeszcz: Oczywiście! Być może moje spojrzenie na małe miasteczka jest krzywdzące, ale zawsze wydawało mi się, że życie kulturalne toczy się w nich raczej leniwym biegiem. Tymczasem na obydwie spotkania autorskie przyszło mnóstwo osób – zaangażowanych, żywo dyskutujących, obeznanych z tematem. Rozmowy, które prowadziłem z nimi i w trakcie spotkań, i później, w kuluarach, naprowadzały mnie czasem na zupełnie nowe tropy. A przede wszystkim uzmysłowiły mi, że jest ktoś, kto czeka na efekty mojej pracy. Z taką świadomością pisze się o wiele łatwiej.

Daniel Brzeszcz

M. Trojanowska: Malinowy chruśniak, biały dom Sunderlandów, itżecki zamek. Wiem, że widział je Pan po raz pierwszy. Z jakimi odczuciami opuszcza Pan te miejsca?

D. Brzeszcz: Bardzo długo Itżę znałem tylko z drugiej ręki, z tekstów. Dzięki Pawłowi Nowakowskiemu i Łukaszowi Babuli z Itżeckiego Towarzystwa Historyczno-Naukowego, którzy podjęli się roli przewodników, miasteczko nabrało kolorów, zyskało trzeci wymiar.

Z naszego spaceru szczególnie zapadła mi w pamięć wizyta na cmentarzu żydowskim. Kiedy Sunderland zakładał fabrykę, sprowadził z Anglii kilkunastu żydowskich robotników, którzy osiedli w regionie, założyli rodziny i przemieszali się z miejscową ludnością. W 1827 co czwarty mieszkaniec Itży był Żydem. Pod koniec XIX wieku – co drugi. Po śmierci większość z nich – całe tysiące – chowano na lokalnym kirkucie. A co znajdziemy tam dzisiaj? Jedną macewę i pamiątkową tablicę. Proszę sobie wyobrazić: pół miasta zniknęło bez śladu.

Ale mam też jasne wspomnienie. Pamięta Pani „Piosenkę o porcelanie” Czesława Miłosza? Przypuszczałem, że fajanse Sunderlanda skończyły nie lepiej, dwa powstania i dwie wojny nie oszczędziły Itży, wiadomo. Tymczasem w muzealnej gablocie znalazłem jego talerz. I wciąż dało się wyczuć znak firmowy.

Spotkanie z Danielem Brzeszczem odbyło się w Miejskiej Bibliotece Publicznej 7 listopada 2016 r. Zatytułowane było: *Niczego mi, proszę pana, tak nie żal, jak porcelany. Sunderlandowie w Itży*. Dzień później wykład został powtórzony przed itżecką publicznością podczas spotkania w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Itży. Oba spotkania zaowocowały interesującą wymianą informacji, choć miały zupełnie inny charakter. Dla itżan był to temat zdecydowanie bardziej osobisty, jedna ze słuchaczek podzieliła się nawet wspomnieniem o znajdujących w dzieciństwie skorupkach porcelany pod zamkiem w pobliżu dawnej fabryki. W obu spotkaniach wzięły także udział Piotr Sunderland – potomek rodziny. Po spotkaniu w bibliotece goście udali się na zwiedzanie Itży. Pozwoliliśmy zatoczyć historii koło – najmłodszy Sunderland, w którego zbiorach do dziś dzień zachował się bilet na statek, którym przybył do Polski protoplasta rodu, stanął pod „białym domem” – dawną fabryką itżeckiej porcelany... Talerz, o którym wspominał rozmówca, uważany jest za jedyny ocalały w Itży wytwór pochodzący z tej fabryki fajansu. Znajduje się do dzisiaj w Muzeum Regionalnym w Itży.

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki
i Biblioteki
MBP w Radomiu

Książka za kratkami – współpraca radomskiej biblioteki z Aresztem Śledczym w Radomiu

Marta Wiktoria Trojanowska

Kiedy na łamach „Bibliotekarza Radomskiego” (2015, nr 3–4) pisałam o pierwszej wizycie w Areszcie Śledczym w Radomiu, połączonej ze zwiedzaniem więziennej biblioteki, wyrażałam naturalnie nadzieję, że zaowocuje ona dalszą współpracą, ale nie do końca wyobrażałam sobie, czy też miałam pomysł na to, jak ta współpraca mogłaby się potoczyć. Tymczasem od tego pierwszego spotkania z więźniami minęło półtora roku. Warto więc pokusić się o małe podsumowanie biblioteczných spotkań z osadzonymi. Tym bardziej że u wielu osób nadal wzbudzą one zdziwienie, a nawet – nazwijmy rzeczy po imieniu – strach i niepokój. Często słyszę pytania o to, czy nie boję się, o czym opowiadam, jakie są reakcje osadzonych. To zupełnie zrozumiałe pytania. Poczucie podjęcia wyzwania, ale i potrzeba rozmowy o książkach w środowisku osadzonych okazują się jednak ważniejsze od niepokoju, który towarzyszy przecież każdemu publicznemu wystąpieniu, bez względu na jego miejsce.

W sumie odbyło się już siedem spotkań, w założeniu bowiem mają to być spotkania kwartalne. Ich termin i częstotliwość proponuje zawsze wychowawca – Anna Komisarska. Otrzymałam

przyzwolenie na dowolność tematów, które chcę przedstawiać, od pierwszej prelekcji utarło się jednak, że prezentacje te są dwuczęściowe: w pierwszej części omawiam nowości książkowe, które warto poznać, relacjonuję najważniejsze nagrody literackie i wydarzenia na rynku wydawniczym, w drugiej natomiast realizuję przygotowany wcześniej temat. Początkowo były to tematy, które wybierałam i opracowywałam intuicyjnie, jako wartościowe i potencjalnie atrakcyjne dla tej grupy środowiskowej, teraz zaczynam także brać pod uwagę potrzeby i zainteresowania osadzonych, a kolejne tematy są zapowiadane i konsultowane. W jednym przypadku zostałam poproszona o realizację dowolnego tematu wokół Henryka Sienkiewicza – w związku z rokiem Noblisty. Poza tym wybór książek i zagadnień leży jednak całkowicie po mojej stronie. A o jakich tytułach opowiadam? Kiedy robię sobie podsumowanie dotychczasowych spotkań, widzę pewną prawidłowość: coraz więcej w tych prezentacjach sensacji i kryminału – bowiem ta literatura cieszy się największym zainteresowaniem wśród osadzonych. Staram się jednak przede wszystkim akcentować tytuły ambitne, o nietawnej problematyce

tyce, poruszające tematy palące czy bolesne. Największe emocje wzbudziły dotąd dwa tytuły: „Mała zagłada” Anny Janko i „Wyznania hieny” Piotra Mieśnika. Oba stały się wstępem do szczerzej dyskusji.

Można zadać sobie pytanie, po co opowiadać osadzonym o nowościach książkowych, za którymi z naturalnych względów nie nadąża biblioteka więzienna, nie mając możliwości dostarczania im osadzonym (szerzej o funkcjonowaniu biblioteki we wspomnianym na początku tekstu artykule). Tylko pozornie jednak są one poza zasięgiem czytających. Pani Komisarska opowiada mi, i utwierdza w tym, że częstym zjawiskiem jest kupowanie książek na prośbę skazanych i dostarczanie ich do aresztu przez rodziny osadzonych. Tym bardziej że więźniowie, którzy uczestniczą w spotkaniach, to wyse-

lekcjonowana grupa spośród czytających i użytkowników biblioteki (oraz, naturalnie, „dobrze się sprawujących”). Mam więc poczucie, że opowiadając zarówno o „Krivoklacie” Jacka Dehnela (który – nawiasem mówiąc – zmobilizował do ciekawej wymiany refleksji na temat wyższości wolności jednostki nad potencjalnym zagrożeniem dzieł sztuki) czy o ostatnim kryminale Marka Krajewskiego – mówię do autentycznych użytkowników książki. I że mam taką samą szansę zainteresować osadzonych „Skoruniem” Macieja Płazy, jak nowym kryminałem Katarzyny Bondy.

Jeśli chodzi o drugą część prelekcji to poruszane tematy są różnorodne. Jednym z ciekawszych – w moim odczuciu – był przegląd nietypowych zastosowań książki. Pokazywałam wówczas fotografie dzieł sztuki (rzeźb, instalacji) inspirowanych książkami oraz przede

wszystkim takich, w których budulcem jest blok książki. Zaznajomiłam słuchaczy z najważniejszymi artystami w tej materii, ale pokazałam także przykłady działań artystycznych na książce, które osadzeni mogliby realizować sami (np. zaginanie kart i robienie przestrzennych napisów lub ozdób z bloku książki). Podczas innego spotkania udowadniałam, że „Alicja w Krainie Czarów” to utwór dla dorosłych odbiorców. Opowiadałam także osadzonym o Wisławie Szymborskiej, żywiąc nadzieję na pokazanie Noblistki od zupełnie innej strony. Przeczytałam wtedy słuchaczom dwa wiersze. Bez szkolnego zadęcia, bez narzucania żadnych o tych wierszach sądów. Słuchali.

Jednym z podjętych tematów były także początki powieści detektywistycznej oraz postać najśłynniejszego literackiego detektywa – Sherlocka Holmesa. Ostatnim – przegląd najpiękniejszych i najciekawszych architektonicznie budynków bibliotek.

W sumie w dotychczasowych spotkaniach uczestniczyło ponad 150 osób. Niektóre twarze pamiętam już z poprzednich spotkań, inne widzę tylko raz lub dwa razy. Słuchacze częściowo wymieniają się. Można powiedzieć o dużej rotacji, która wynika nie tyle z obecności na spotkaniach więźniów z krótkimi wyrokami, ile przede wszystkim z przenoszenia do innych zakładów karnych. Właśnie z tego powodu nie udało się wcielić w życie pomysłu na zorganizowanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Potrzebę taką zgłosili sami

więźniowie, opowiadali mi także o tym, jak podobne kluby działają w innych zakładach karnych. Pomysł upadł, ale potrzeba mądrej rozmowy wokół książek pozostała. Potrzeba mądrej rozmowy w ogóle – także. I może ta druga okazuje się w ostatecznym rozrachunku o niebo ważniejsza od samego czytania. Książka pomaga ją bowiem rozpocząć. Dlatego marzy mi się, aby w przyszłości nieco te spotkania przekształcić i spróbować wdrożyć zajęcia polegające na wspólnej lekturze krótszych tekstów, które byłabym w stanie przeczytać podczas jednego spotkania, a które byłyby przyczynkiem do rozmowy (substytut klubu dyskusyjnego). Czy i jak uda się ten plan – zobaczymy.

Doświadczenia innych bibliotek pokazują, że współpraca ze środowiskiem osadzonych jest możliwa i może być owocna. Wiele bibliotek podejmuje ją w różnym zakresie – niektórym udaje się nawet organizacja klubów dyskusyjnych. Na ich tle działalność w tym zakresie biblioteki radomskiej jest skromna, ale wypełnia w jakimś stopniu – w moim przekonaniu – potrzebę działań w grupie ludzi, dla których książka może być znacznie ważniejsza, niż dla innych użytkowników kultury. Wciąż uważam, że warto mówić o książce „za krótkami”.

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki
i Biblioteki
MBP w Radomiu

fot. archiwum Aresztu Śledczego w Radomiu

Działamy (nie)provincjonalnie

Iłżecka biblioteka wyróżniona – za akcję „Kartka dla Powstańca”

Małgorzata Kosel

Fundacja Sensoria z Wrocławia, która prowadzi Ogólnopolski projekt BohaterON – włącz historię! uhonorowała Oddział dla Dzieci Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Iłży Podziękowaniem za udział dzieci w akcji Wyslij pocztówkę do Powstańca.

W ramach projektu BohaterON, którego celem jest upamiętnienie i uhonorowanie powstańców warszawskich, w sierpniu ubiegłego roku, w rocznicę

wybuchu Powstania Warszawskiego, ruszyła akcja „Kartka do Powstańca”. Trwała do 2 października, do rocznicy zakończenia Powstania.

Dzieci z iłżeckiej placówki, w ramach wakacyjnych zajęć, same wykonywały pocztówki oraz ozdabiały te, otrzymane od Fundacji Sensoria. Pocztówki zostały wysłane do siedziby Fundacji, która zajmowała się przekazywaniem pocztówek powstańcom.

fol. archiwum autorki

Pocztówki przygotowane przez dzieci

fol. archiwum autorki

Podziękowanie za udział w projekcie

Dzieci podczas wakacyjnych zajęć w bibliotece poznały historię Powstania Warszawskiego na podstawie książek: „Mały Powstaniec” Szymona Sławińskiego, opowiadania o wojennych perypetiach swoich rówieśników z książki „Fajna ferajna” Moniki Kowaleczko-Szumowskiej, oraz „Powstaniec Halić” Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel, napisanej na kanwie wspomnień Henryka Kończykowskiego – podporucznika batalionu „Zośka”. Książki te zostały wydane w serii „Warszawa 1944”,

która jest adresowana do dzieci w wieku 7–10 lat. Porusza w bardzo przystępny sposób trudny temat wojennych losów Polski i Polaków.

Zrealizowane przez Oddział dla Dzieci Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Iłży zajęcia dla dzieci były okazją do podziękowania powstańcom, ale również przyczyniły się do poznania historii Polski, poszerzenia wiedzy o Powstaniu Warszawskim, i o powstańcach.

Jak podają koordynatorzy projektu BohaterOn w 2016 roku, w 72. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, do Fundacji trafiło 97 359 kartek, wysłanych do Powstańców Warszawskich

przez Polaków z kraju i zagranicy, oraz 1 633 pocztówki wykonane ręcznie przez dzieci i dorosłych.

Biblioteka w Iłży, wraz ze swymi czytelnikami, w tym roku również włączy się w akcję „Kartka do Powstańca”.

Małgorzata Kosel

Pracownik
Oddziału dla dzieci
MGBP w Iłży

Jesienne spotkania autorskie w Goździe

Elżbieta Siczek

Najmłodszy czytelnicy, którzy rozpoczynają „przygodę z czytaniem”, często odbierają poznawane historie bardzo osobście, fascynują się losami bohaterów literackich, osoba autora książki jest dla nich tajemniczą, trochę nierzeczywistą postacią. Jesienią milusińscy z gminy Gózd mieli okazję spotkać się osobiście z dwójgim pisarzy.

17 października 2016 w Gminnej Bibliotece Publicznej w Goździe odbyło się spotkanie ze znaną i lubianą autorką książek dla dzieci i młodzieży – Joanną Olech. W spotkaniu autorskim udział wzięli uczniowie klas 0–3 Publicznej Szkoły Podstawowej w Kłonówku.

W czasie spotkania Pani Joanna zdradziła dzieciom, jak to się stało, że została pisarką i w bardzo ciekawy sposób opowiadała o swoich książkach i ich bohaterach. Uczestnicy z wielkim zainteresowaniem słuchali opowieści a także fragmentów lubianej „Dynastii Miziołków”.

Dzieci miały okazję popisać się swoją kreatywnością, wymyślając historie o smoku w różnych nastrojach. Miłą pamiątką dla uczestników spotkania były dedykacje i autografy w książkach i na spe-

cialnie przygotowanych kartkach z Miziołkową pieczętą.

Kolejnym szczególnym dniem dla naszych najmłodszych czytelników był 25 listopada 2016 roku. Gminną Bibliotekę Publiczną w Goździe odwiedził bowiem Wiesław Drabik – jeden z najpoczytniejszych autorów literatury dziecięcej. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie kl. II–III Szkoły Podstawowej w Małęczynie wraz z opiekunami. Można powiedzieć śmiało, że spotkanie przebiegało w formie dialogu z widownią. Dzieci odpowiadały na zagadki, wymyślały rymy. Za odwagę i dobrą odpowiedź otrzymywały naklejki i zakładki do książek. Podczas spotkania dowiedziały się, jak powstają książeczki, co jest inspiracją do napisania kolejnych, kto wykonuje

Uczestnicy spotkania z Wiesławem Drabikiem (pisarz w środku)

fot. archiwum autorki

fot. archiwum autorki

Joanna Olech podczas spotkania w bibliotece w Goździe

ilustracje. Autor zaprezentował także swój pierwszy wiersz napisany dla córki i opowiedział, jak zaczęła się jego przygoda z pisaniem.

Odpowiedział na wiele pytań zadanych przez młodych czytelników, złożył dedykacje na zakupionych przez dzieci książkach. Spotkanie z twórcą wesołych i pouczających bajek dla

dzieci na pewno na długo pozostanie w pamięci uczestników i zachęci do czytania jego utworów.

Obydwa spotkania były zorganizowane przy współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Radomiu.

Elżbieta Siczek
Dyrektor GBP w Goździe

Biblioteki Zakładowe Państwowej Komunikacji Samochodowej w Radomiu

Marta Wiktoria Trojanowska

Choć historia Państwowej Komunikacji Samochodowej w Radomiu sięga o wiele dalej niż historia zajezdni przy ul. 1905 Roku 47, zatrzymajmy się jednak w tym miejscu i w roku 1972, w którym oddana została do użytku. Dwanaście lat wcześniej Państwową Komunikację Samochodową w Radomiu przemianowano na Oddział Osobowo-Towarowo-Spedycyjny, a w 1965 r. podzielono na oddział Transportowo-Spedycyjny i Oddział Osobowy. Siedziba Oddziału Osobowego mieściła się właśnie w budynku nowej zajezdni. Podział ten jest bardzo ważny, bowiem radomski PKS miał nie jedną – a wynikające z tego podziału – dwie biblioteki zakładowe.

Nie potrafię niestety odtworzyć początków obu księgozbiorów. Biblioteka Zakładowa PKS Oddział I Towarowy, z siedzibą przy ul. 1905 Roku 49, powstała bowiem już w 1958 roku, a więc zanim jeszcze nastąpiło przemianowanie na Oddział Osobowo-Towarowo-Spedycyjny (miała więc prawdopodobnie zupełnie inną nazwę, choć zapewne ten sam księgozbiór). Z kolei druga – Biblioteka Zakładowa PKS Oddział II Osobowy, z siedzibą przy

ul. 1905 Roku 47, powstała w 1965 roku, a więc siedem lat przed oddaniem budynku zajezdni, w której przez prawie 40 lat miała później swoją siedzibę. Gdzie mieściła się na początku? Nie udało się ustalić.

Jest duże prawdopodobieństwo, że młodsza wyodrębniła się z księgozbioru założonego właśnie w 1958, ale teraz, omawiając je, należy wziąć pod uwagę dwa zupełnie osobne księgozbiory ulokowane w dwóch różnych miejscach. Jakie były i czy były między nimi jakieś zależności – tego już niestety nie wiadomo. W dokumentach pozostałych po obu księgozbiorach jest też ogromna i przykra luka. Nie zachowała się niestety żadna dokumentacja (księgi inwentarzowe, spisy, katalogi), która dałaby chociaż cień informacji o charakterze obu księgozbiorów. Zachowało się natomiast coś innego – kompletne dane liczbowe dotyczące księgozbioru, liczby zarejestrowanych czytelników oraz liczby wypożyczeń (jest to pod tym względem najlepsza dokumentacja ze wszystkich dotychczasowych bibliotek, które zostały omówione w ramach cyklu). Dane obejmują lata od 1973 do

ostatniego roku funkcjonowania bibliotek i na ich podstawie widać wyraźnie, że musiał to być księgozbiór chętnie wypożyczany i wymieniany – a więc zapewne beletrystyczny. Wyższe statystyki miała w tym względzie ewidentnie biblioteka Oddziału II Osobowego, gdzie liczba wypożyczeń przekraczała niejednokrotnie liczbę woluminów. Zupełnie inaczej ma się rzecz z biblioteką Oddziału I Towarowego. Tutaj nie widać aż tak wyraźnie tych zależności, patrząc jednak na oba wskaźniki, moż-

na pokusić się o niepewne stwierdzenie, że właśnie tam część księgozbioru mogła być specjalistyczna. Są to jednak oczywiście jedynie nieśmiałe próby określenia najogólniejszego choćby charakteru księgozbioru. Przyczyna takiego stanu rzeczy mogła bowiem kryć się równie dobrze nie w charakterze księgozbioru, ale strukturze czytelni-ków (wiek, wykształcenie itd.) czy też być spowodowana przerwami w działalności biblioteki (choć to pierwsze wydaje się mniej prawdopodobne).

Dawna siedziba Biblioteki Zakładowej PKS – Oddział Osobowy

Wcześniej założony był, jak wspominałam, księgozbiór Biblioteki Zakładowej PKS Oddziału I Towarowego. Biblioteka mieściła się w samodzielnym lokalu – świetlicy oddziału o powierzchni 60m². Nie posiadała czytelni, opierała się na wypożyczaniu woluminów na zewnątrz, w zachowanych dokumentach jest także mowa o jednym punkcie bibliotecznym.

Ze względu na miejsce i niewielki księgozbiór rolę bibliotekarza pełniła kierowniczką świetlicy w wyniku jednego łączonego etatu. W dokumentach z lat 70.–90. zachowały się nazwiska kolejnych osób opiekujących się księgozbiorem: Alicja Siewierska, Irena Urbanelis oraz Wanda Wojnarowska. Biblioteka posiadała katalog alfabetyczny i systemowy. Prawdopodobnie udostępniała swoje zbiory tylko pracownikom zakładu. Gromadziła wydawnictwa zwarte, nie prenumerowała czasopism ani zbiorów audiowizualnych. W dokumentach, przechowywanych w archiwum Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu, znajdują się wzmianki o trudnych warunkach lokalowych i braku odpowiednich szaf bibliecznych. W sprawozdaniu z działalności za rok 1976 mowa jest nawet o tym że: „nie zakupiono nowych tomów z powodu braku szaf bibliecznych”.

Finanse na zakup nowości pochodziły z funduszy Związków Zawodowych Transportowców i Drogowców.

Tak przedstawiał się rozwój ilościowy księgozbioru: w 1973 roku biblio-

teka posiadała 1 715 woluminów, przy liczbie czytelników zarejestrowanych: 150 i liczbie wypożyczonych tomów: 800; w 1974 r.: 1 715 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 170, liczba wypożyczonych tomów 850; w 1975 r.: 1 715 woluminów, 260 czytelników; w 1976 r.: 1 716 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 99, liczba wypożyczonych tomów 389; 1977 r.: 1 621 tomów (po selekcji), liczba czytelników zarejestrowanych: 126, liczba wypożyczonych tomów: 543; w 1978r.: 1 526 tomów (po selekcji), liczba czytelników zarejestrowanych: 141, liczba wypożyczonych tomów: 1 304.

W 1979 r.: 1 590 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 149, liczba wypożyczonych tomów: 968; w 1983 r.: 2 497 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 170, liczba wypożyczonych tomów: 1264; w 1984 r.: 2 497 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 169, liczba wypożyczonych tomów: 1.447; w 1985 r.: 1 998 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 175, liczba wypożyczonych tomów: 1 520; w 1986 r.: 2 051 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 206, liczba wypożyczonych tomów: 1 001; w 1987 r.: 2.141 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 193, liczba wypożyczonych tomów: 1 014; w 1989 r.: 2.183 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 86, liczba wypożyczonych tomów: 471; w 1990 r.: 2 177 woluminów, czytelniki-

ków zarejestrowanych: 60, liczba wypożyczonych tomów 90.

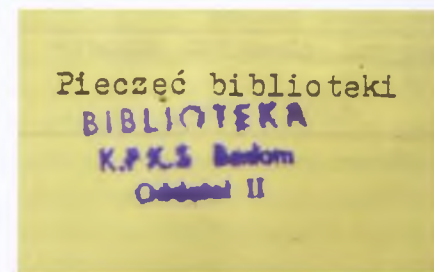
Biblioteka nie prowadziła rozwiniętej działalności kulturalnej. W sprawozdaniu z 1979 r. można znaleźć jedynie wzmiankę o tym, że planowane jest: „wyświetlanie bajek i filmów dla dzieci pracowników w okresie ferii i z okazji Międzynarodowego Roku Dziecka, konkursy dla dzieci z nagrodami, konkursy dla pracowników, wystawy nowości książkowych, wystawa książki społeczno-politycznej”. Było to zapewne związane z działalnością samej świetlicy.

Biblioteka nie oparła się prywatyzacji zakładu. W sprawozdaniu z 1992 roku znajduje się wzmianka: „Zagrożenie likwidacji biblioteki istnieje ze względu na prywatyzację przedsiębiorstwa jak również zwolnienia pracownicze”. Ostatecznie biblioteka została zlikwidowana w 1994 roku. Taka data widnieje na teczce zachowanej w archiwum MBP w Radomiu.

Analogicznie toczyły się losy młodszej, założonej w 1965 r. Biblioteki Zakładowej PKS Oddziału II Osobowego. Jej siedziba mieściła się w budynku przy ul. 1905 Roku 47. Zlokalizowana została w świetlicy o powierzchni dwa razy większej niż w przypadku biblioteki Oddziału I Towarowego (123 m²), był to jednak lokal niesamodzielny. Zachowały się nazwiska pracowników pełniących funkcję bibliotekarzy. I tak w latach 70. księgozbiorem opiekowała się Maria Trybuchowska (ur. 1922 r.) pracująca na ¼ etatu. W latach 80.

biblioteka była pod opieką Elżbiety Gajdy, zaś w latach 90.: Marii Pajączek (umowa zlecenie) i Bernaty Kośli.

Również i ta biblioteka opierała swoją działalność głównie na wypożyczaniu książek pracownikom. W sprawozdaniu z 1988 r. można przeczytać: „Działalność biblioteczna u nas nie jest wielka. Opiera się ona na stałej wymianie książek. Wymiana odbywa

Pieczęć Biblioteki Zakładowej PKS – Oddział II Osobowy

się trzy razy w tygodniu, w godzinach popołudniowych i popołudniowych z uwagi na zmianową pracę naszej załogi. Oprócz książek posiadanych na świetlicy są również ciekawe czasopisma, z których korzystają pracownicy na miejscu. Prenumerata czasopism odbywa się systematycznie w ciągu całego roku”. Odnalazłam tylko jedną informację o działalności kulturalnej: w 1977 roku zorganizowano spotkanie z pisarzem Janem Koprowskim oraz eksponowano gazetki w holu zakładu i świetlicy.

O budżecie na zakup książek decydowały związki zawodowe. Tak przedstawiał się rozwój ilościowy księgozbioru: w 1973 r. biblioteka posiadała 934

woluminów przy liczbie czytelników zarejestrowanych: 235 i liczbie wypożyczonych tomów: 1 230.; w 1974 r.: 1 150 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 242, liczba wypożyczonych tomów: 2 300; w 1975 r.: 1 302 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 260, liczba wypożyczonych tomów: 2 278; w 1976 r.: 1 414 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 269, liczba wypożyczonych tomów: 1 700; w 1977 r.: 1 555 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 258, liczba wypożyczonych tomów: 1 988; w 1978 r.: 1 700 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 246, liczba wypożyczonych tomów: 1 989; w 1979 r.: 1 856 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 231, liczba wypożyczonych tomów: 1 832; w 1980 r.: 1 982 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 242, liczba wypożyczonych tomów: 1 906; w 1983 r.: 1 786 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 242, liczba wypożyczonych tomów: 1 159; w 1984 r.: 2 146 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 117, liczba wypożyczonych tomów: 1 906; w 1985 r.: 2 239 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 118, liczba wypożyczonych tomów: 1 516; w 1986 r.: 2 325 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 121, liczba wypożyczonych tomów: 1 799; w 1987 r.: 2 381 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 138, liczba wypożyczonych tomów 1 300; w 1988 r.:

2 381 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 60, liczba wypożyczonych tomów: 428; w 1989 r.: 2 381 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 63, liczba wypożyczonych tomów: 478; w 1990 r.: 2 381 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 58, liczba wypożyczonych tomów: 378; w 1991 r.: 381 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 61, liczba wypożyczonych tomów: 362; w 1992 r.: 2 457 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 30, liczba wypożyczonych tomów: 97; w 1993 r.: 2 149 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 30, liczba wypożyczonych tomów: 39; w 1994 r.: 2 149 woluminów, liczba czytelników zarejestrowanych: 25, liczba wypożyczonych tomów: 25.

Biblioteka posiadała katalog tytułowy i autorski. Układ książek na półkach był numeryczny. Podobnie jak w przypadku biblioteki Oddziału I, budżet na zakup książek przyznawany był przez związku zawodowe. Ciekawostką jest, że biblioteka posiadała pieczęć, zachowały się jednak tylko dwa odciski w dokumentach archiwalnych MBP w Radomiu z lat 90. Nie była to także typowa pieczęć biblioteczna przeznaczona do stemplowania książek. Prosta, bez obwódki prostokątnej, z napisem: „Biblioteka/K.P.K.S. Radom/Oddział II”.

Biblioteka Oddziału II Osobowego została zlikwidowana prawdopodobnie w tym samym czasie (lub nieco póź-

niej) co Biblioteka Oddziału I Towarowego. Nastąpiło to po 1994 r. Jeszcze w sprawozdaniu z 1992 r. pojawia się adnotacja: „Utrzymujemy ją. Brak środków finansowych”.

Co stało się z księgozbiorem i dokumentacją biblioteki? Jak dowiedziałam się od przemiłego przewodniczącego Związku Zawodowego PKS Radom – pana Henryka Gruszki, który zrobił na moją prośbę dokładną kwerendę, nie zachowała się niestety dokumentacja biblioteki ani żadne protokoły przekazania. Pan Gruszka poinformował mnie, że kiedy zakładowa świetlica, w której zlokalizowana była biblioteka, została przekazana innemu najemcy, aby nie niszczyć książek, zostały one przekazane Związkowi Zawodowemu PKS Radom (wchodzącemu w skład struktury OPZZ) i pozostałości księgozbioru do dziś znajdują się w pokoju związkowym (około 50 woluminów). Nie udało się jednak ustalić, czy księgozbiór biblioteki formalnie przeszedł pod opiekę związku i kiedy dokładnie przestał spełniać swoją funkcję. Zachowane woluminy ostemplowane są pieczęcią „Rada Zakładowa PKS” i posiadają numer inwentarzowy. Mają jeszcze karty biblioteczne ze śladami wypożyczania. Problem jest jednak taki, że... nie wiadomo, o którą bibliotekę może chodzić. Czy podczas likwidacji księgozbiory scaliły się i do którego oddziału należały ocalałe woluminy.

W artykułach o nieistniejących już bibliotekach zakładowych i związkowych zależy mi szczególnie na ustaleniu sposobu rozwiązania biblioteki oraz losów księgozbioru, są to bowiem informacje, które nie zachowały się w dokumentacji MBP, która najczęściej (choć też nie zawsze) kończy się jedynie datą roczną likwidacji. Ze świecą szukać tych materiałów w archiwach – często były po prostu likwidowane razem z bibliotekami. I nie ma w tym niczyjej winy – znakiem czasu była zarówno obecność bibliotek zakładowych, jak i ich znikanie z mapy polskiego bibliotekarstwa. Informacji o ich losach szukać należy często jedynie w ludzkiej pamięci. Wszystkich puzzli w tej historii nie złoży się więc już nigdy.

Marta Wiktoria Trojanowska

Pracownik Działu Promocji Książki
i Biblioteki
MBP w Radomiu

Jubileusz

Zasłużeni książce polskiej

Danuta Tomczyk

Od wielu lat ukazuje się na rynku księgarskim „Słownik pracowników książki polskiej”. Ostatnio, pod koniec 2016 roku, ukazał się Suplement IV, wydany przez Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich pod red. Magdaleny Rzadkowolskiej w serii „Nauka – Dydaktyka – Praktyka”. Jest to kontynuacja „Słownika...” z 1972 roku; wcześniej ukazały się suplementy w roku 1986, 2000 i 2010.

„Słownik...” z 2016 roku zawiera 496 biogramów osób związanych z rozpowszechnianiem książki polskiej, działających w Polsce i poza jej granicami. Do tomu dołączona jest płyta CD, zawierająca inwentarz przechowywanego w pracowni archiwum „Słownika...”. Indeks obejmuje w porządku alfabetycznym nazwiska osób oraz nazwy instytucji związanych z książką. Suplement zawiera informacje o osobach zmarłych po 2010 roku oraz uzupełnia braki występujące w poprzednich tomach.

Wydawnictwo ocala od zapomnienia ludzi, którzy nawet w swoim otoczeniu nie byli popularni, a którzy swoją działalnością, zainteresowaniami byli ściśle związani z książką.

Przypomnę biogramy osób związanych z naszym regionem.

Antonina Ludomiła Holtzer (z lewej) z autorką artykułu

Antonina Ludomiła Holtzer (1914–2007) – bibliotekarka, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu w latach 1955–1975 i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w latach 1975–1976. Opracowała hasła do „Słownika pracowników książki polskiej”, wydanego w roku 1972 i 1986. Zebrała materiały i opracowała 25 biogramów do wydawnictwa „Znani i nieznani ziemi radomskiej” (Tom 1–3, Radom 1980–1990). Pod kierunkiem A.L. Holtzer poprawiła się baza lokalowa, nastąpił rozwój MBP, założono nowe filie, powiększył się księgozbiór biblioteki i zwiększyła się kadra biblio-

tekarska. Była autorką wielu prac dotyczących bibliotekarstwa, upowszechniania czytelnictwa i problematyki regionalnej. Aktywnie działała w Radomskim Towarzystwie Naukowym, otrzymała godność członka Honorowego RTN i medal Bene Meriti (1993). Za działalność zawodową i społeczną została odznaczona Srebrną Odznaką Odbudowy Warszawy (1957), Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, odznaką Zasłużony działacz Kultury.

Biogram A.L. Holtzer, w opracowaniu Danuty Tomczyk, był drukowany w „Poradniku Bibliotekarza” (2008) i „Bibliotekarzu Radomskim” (2007), w opracowaniu Genowefy Podgajniak w „Biuletynie Kwartalnym RTN” (2007).

Bożena Zaorska (1927–2007) prawnik, bibliotekarz. W 1947 roku uzyskała świadectwo dojrzałości w Liceum Marii Konopnickiej w Radomiu. Studiowała prawo (1947–1951) i bibliotekarstwo (1951–1952) na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracowała w Bibliotece Głównej UMK w Toruniu, Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdyni i Bibliotece Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. W 1992 roku przeszła na emeryturę. Była członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i NSZZ „Solidarność”; szczególnie aktywna w okresie stanu wojennego.

Jerzy Zaruba (1891 Radom – 1971 Warszawa) – malarz, grafik, karykaturzysta, scenograf, literat, ilustrator. Dzieciństwo spędził w Kijowie. W 1918 roku wrócił do Warszawy, pracował jako grafik, szczególnie jako ilustrator książek. Pracował głównie dla wydawnictw „Iskry” i „Czytelnik”. Ilustrował między innymi „Kazania Skargi” (1946), „Cafe pod Mignogą” (1947) i wiele innych. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Szpilką z Wawrzynem (1966).

Ewa Żgutowicz (1950 Radom – 2013) – nauczyciel akademicki, prasoznawca, bibliograf. W latach 1964–1968 uczyła się w I Liceum Ogólnokształcącym w Radomiu; uzyskała świadectwo dojrzałości. W 1969 roku rozpoczęła studia w Instytucie Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. Dyplom magistra bibliotekarstwa otrzymała w 1973 roku na podstawie pracy „Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu w latach 1922–1972”. Pracowała jako asystent na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1981 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych.

Publikowała artykuły, liczne recenzje, wywiady i sprawozdania w czasopismach: „Studia o książce”, „Roczniki Biblioteczne”. Otrzymała liczne nagrody rektorskie za osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne.

Wspomnę jeszcze o naszych przyjaciółach, których biogramy zamieszczone są w „Słowniku pracowników książki polskiej. Suplement IV”.

Zdzisława Piotrowska-Jasińska (1940–2007) – prawnik, bibliotekarz, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Prywatnie żona Tadeusza Jasińskiego, zmarłego w 1992 roku, prozaika, poety, dramaturga, publicyści, który siedmiokrotnie uczestniczył w Radomskich Wiosnach Literackich, spotykając się z czytelnikami. Był autorem między innymi: „Czasem blisko nas”, „Mocarze zjedzą z gór”, „Podróż do zatrutych studni”, „Przyjaźń drzewa do człowieka”.

W liście do Danuty Tomczyk (10.06.1987) Zdzisława Piotrowska pisała: *O Radomskiej Wiosnie Literackiej*

mówił zawsze ciepło i z podziwem Tadeusz; teraz wiem jeszcze lepiej, że miał rację. Cieszy mnie to, że wiele osób znał, z wieloma się przyjaźnił.

Kazimierz Warda (1939?–2000?) nauczyciel akademicki, bibliolog. Ukończył studia bibliotekarskie na Uniwersytecie Wrocławskim. Tam też obronił pracę doktorską na temat „Z dziejów książki i czasopism w Sandomierzu w latach 1795–1939”. W 1973 roku był wykładowcą w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Kielcach. W 1975 roku był wizytatorem w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Radomiu, organizował kursy dla bibliotekarzy szkolnych. Wykłady odbywały się w Radomiu, w Ośrodku Kształcenia Nauczycieli przy ul. Słowackiego. Na tych zajęciach wykłady i ćwiczenia z bibliotekarstwa prowadziła Danuta Tomczyk zastępca dyrektora WBP w Radomiu. Od 1977 roku pracował jako adiunkt w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach. Był jednym z twórców Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej tej uczelni. W latach 1993–1999 pełnił funkcje wicedyrektora tego instytutu.

Kazimierz Warda często bywał w bibliotece radomskiej. 06.03.1984 roku spotkał się z bibliotekarzami i wygłosił prelekcję „Radom jako ośrodek kultury książki w II połowie XIX wieku”. W kręgu jego zainteresowań były księgarnie i biblioteki między innymi radomskie. Opublikował między innymi „Biblioteka pijarów radomskich w świetle inwentarzy z 1858 i 1865 roku”.

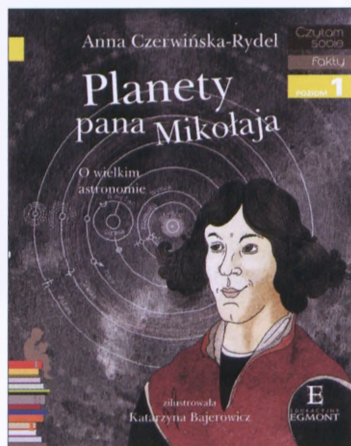
Ogłosił wiele prac z edytorstwa, księgarstwa i bibliotekarstwa zamieszczonych między innymi w: „Kieleckich Studiach Bibliologicznych”, „Studiach Kieleckich”, „Biuletynie Informacyjnym Centralnego Ośrodka Metodycznego Studiów Nauczycielskich”.

Wszystkie biogramy zamieszczone w Suplemencie IV „Słownika...” prezentują przebieg działalności zawodowej danej osoby, jej dorobek twórczy, uzyskane nagrody i odznaczenia. Na końcu podana jest literatura przedmiotu. Opracowanie dostarcza czytelnikom, a szczególnie studentom bibliotekoznawstwa i bibliotekarzem, nowych informacji na temat historii książki polskiej.

Danuta Tomczyk

Zastępca dyrektora MBP i WBP w Radomiu w latach
Dyrektor WBP w Radomiu w latach 1954–1990.

Słownik Pracowników Książki Polskiej: suplement 4, pod red. Magdaleny Rzakowolskiej. – Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2016. – 364 s.

CZERWIŃSKA-RYDEL Anna. **Planety Pana Mikołaja**.- Warszawa: Wydawnictwo Egmont Polska Sp. z o.o., 2016.- 32 s.; cena 12,99

To kolejna książeczka z cieszącej się dużą popularnością serii „Czytam sobie”. Ich hasłem przewodnim jest „bo czytanie to fajna zabawa i ważna sprawa”. Cykl książeczek obejmuje 3 poziomy dla czytelników od 3–7 lat. Mają na celu wspomagać naukę czytania, budować pewność siebie, rozwijać wyobraźnię i myślenie, kształtować gust literacki i estetyczny, dawać młodemu czytelnikowi poczucie sukcesu a rodzicom satysfakcję, że zapewniają dziecku

dobry start i przyszłość. Wyżej wymieniony tytuł należy do poziomu I, zatem jego odbiorcami są najmłodszy. Bohaterem jest znany astronom, Mikołaj Kopernik, który jak powszechnie wiadomo, „wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”. Książeczka w przystępny i ciekawy sposób przedstawia hipotetyczną młodość Mikołaja oraz jego obserwacje z otaczającego go świata, których następstwem było ważne odkrycie, że Ziemia kręci się wokół Słońca. Książka ma ciekawą szatę graficzną. Tekst, pisany dużą czcionką, umieszczony jest na dole każdej strony, co ułatwia czytanie. Na każdej stronie wyszczególnione zostały istotne słowa, które najmłodszy czytają głoskami i pomagają sobie palcem przy składaniu wyrazów. Zwrócić należy także uwagę na nietypową numerację stron, sprzyjającą utrwalaniu liczenia. Książki z tej serii służą nie tylko rozrywce ale i zdobywaniu wiedzy. Ciekawym dodatkiem jest dyplom z naklejką, który znajduje się na końcu książki i stanowi nagrodę za jej przeczytanie.

ZAWADA Robert. **Jak Gapa został pilotem?**- Kraków: Wydawnictwo Skrzat, 2016.- 88 s.; cena 21,90

Dzieci w wieku szkolnym mają różne pomysły na to, co chciałoby robić w przyszłości. Często wymieniane zawody to: piłkarz, policjant, strażak. Stąd wiele książek dla młodych czytelników traktuje o tych zawodach. Wydania tego typu zyskują na wiarygodności wtedy, gdy autor jest znawcą w danej dziedzinie. Tak też dzieje się tym razem. Robert Zawada to kapitan rezerwy, pilot Wojska Pol-

skiego, ekspert lotniczy. Bohaterem jego książki jest Robert, który marzy, by zasiaść za sterami samolotu wojskowego. Zadanie to może okazać się trudne do zrealizowania, ze względu na marzycielski i zapominałski charakter chłopca, przez co zyskuje przezwisko Gapa. Robert spotyka na swojej drodze człowieka, który wykonuje jego wymarzony zawód. Dzięki zorganizowanemu przez szkołę spotkaniu bohater poznaje pilota, porucznika Śmigło. Gapa jest nim oczarowany. Spotkanie motywuje Roberta, który od tej chwili będzie robił wszystko, żeby jego marzenie się spełniło. Porucznik Śmigło proponuje Gapię uczestnictwo w kursie pilotażu dla dzieci. Razem z bohaterem książki dowiadujemy się jak ciężką drogę trzeba przejść, by zostać pilotem. Decydującymi kwestiami okazują się być: sprawność fizyczna, zdrowie, ogromna wiedza teoretyczna i praktyka. Czy Gapa został pilotem? Czy pokonał słabości swojego charakteru? A może pamiętając o jego marzycielskim usposobieniu, wszystko co mu się przytrafiło, było tylko pięknym snem? Przekonajcie się sami!

PAWLAK Romek. **Liga Mistrzów. Magia futbolu**.- Poznań: Wydawnictwo Rebis, 2016.- 176 s.; cena 35,90

To nie pierwsza książka tego autora poruszająca tematykę piłki nożnej. Po zetknięciu się Kacpra z gwiazdami polskiego futbolu w książkach „Białe czerwone mistrzostwa. Misja 2016” oraz „Białe czerwone marzenia”, przyszła kolej na Ligę Mistrzów. W najnowszej książce wybieramy się w podróż po najlepszych klubach Europy. Bohater książki, 10-letni Kacper należy do klubu piłkarskiego. Właśnie wrócił z obozu, podczas którego odbyła się wakacyjna liga mistrzów. Niestety jego drużyna poniosła tam klęskę. Postanawia podobne rozgrywki zorganizować na osiedlowym podwórku. W całe przedsięwzięcie wciąga ojca, fana i znawcę piłki nożnej, który zgadza się sędziować. Także ten mecz kończy się przegraną drużyny Kacpra. Bohater jest załamany takim obrotem sprawy. Razem

z ojcem chcą dociec przyczyny niepowodzeń i wprowadzić zmiany. W tym celu oglądają filmy poświęcone sportowcom, z których wynika, że potrzeba dużo wysiłku i determinacji, by dawać z siebie 110%. Ojciec dzieli się z synem wiedzą o początkach Ligi Mistrzów, o grze polskich klubów w rozgrywkach. Analizują grę ulubionego zespołu Legii Warszawa w Lidze Mistrzów w sezonie 2016/2017. Dalej poznajemy 32 kluby zagraniczne, w tym kluby hiszpańskie (Barcelona, Real Madryt), niemieckie (Bayern), włoskie (Juventus). Atutem książki są statystyki, sylwetki poszczególnych piłkarzy, terminarz Ligi Mistrzów, w który można wpisać wyniki meczów oraz plansza dająca czytelnikowi szansę skomponowania swojej jedenastki marzeń. To książka, która łączy pokolenia. Znajdą w niej coś dla siebie młodsi jak i starsi fani piłki nożnej. Książka pomaga zrozumieć „magię futbolu” i zaciekawic niechętną tą dyscypliną sportu. Miłej lektury!

RADZIMIERSKI Szymon. Dziennik łowcy przygód. Extremalne Borneo.- Warszawa: Wydawnictwo Burda Książki, 2016.- 247 s.: cena 34,90

10-letni bloger i podróżnik Szymon Radzimiński, niczym pilot wycieczki, „oprowadza” nas po Borneo. Ta popularnonaukowa propozycja książkowa to dziennik z podróży, podzielony na rozdziały, z których każdy dotyczy innego etapu podróży po najbliższych i najpiękniejszych miejscach tej tajemniczej azjatyckiej wyspy. Książka adresowana do dzieci, może być też przydatna rodzicom, choć napis na okładce „Rodzicom wstęp wzbroniony”, może

sugerować co innego. Czytając przewodnik odnosi się wrażenie, jakby Szymon stał tuż obok, prowadził z nami dialog. Zabieg ten, w połączeniu z młodzieżowym slangiem, eliminuje barierę między autorem a czytelnikiem. W podróży Szymonowi towarzyszą rodzice, zwani czule „Muńka” i „Daddy”, ekipa specjalistów oraz potencjalny „Ty” czyli każdy czytelnik, którego Szymon, jak sam woli Simon, włącza do ekipy. Książka obejmuje porady survivalowe: jak przygotować się na wielką wyprawę, jak radzić sobie w trudnych warunkach: np. jak chronić się przed „robalami”, jak wykorzystać bambus, zbudować tratwę, namiot, z czego zrobić łuk, jak uzdatnić wodę. Czytelnik poznaje obyczaje miejscowej ludności: jest obserwatorem ślubu, ceremonii powitalnej, poznaje tamtejsze specjały kulinarne; zajęcia jak wyplatanie koszy, handel, gry np. „daku”. Z Szymonem dowiadujemy się, jak powstaje cynamon, z czego pozyskuje się kauczuk, do czego przydatne

są jaskółcze gniazda. Dowiesz się czym jest „durian”, „dik-dika”, co oznacza „ular lari lurus”. Zwiedzamy miasto na wodzie, kopalnię diamentów. Szymon panicznie boi się pająków, jednocześnie nie unika innych niebezpiecznych zwierząt: orangutana, dzioborożca, manty. Jest zafascynowany maczetą, czy ją dostanie? Książka jest także albumem przepięknych zdjęć. Czytelnik znajdzie w niej dużo niespodzianek w postaci gier, zabaw, sprawdzających wiedzę. Przewodnik pozwala uwierzyć dzieciom we własne siły, dzięki niemu realne stają się marzenia. Zachęca do aktywności fizycznej, poznawania świata i tworzenia dzienników z własnych wypraw. Książkę czyta się z zapartym tchem a po skończeniu ma się ochotę na więcej!

Magdalena Kiełbasa

Pracownik filii nr 1
MBP w Radomiu

RADOM
BIBLIOTEKA GŁÓWNA

01.12.2016. Spotkaniem z Przemysławem Bednarczykiem oraz projekcją filmu „Sienkiewicz mniej znany” zakończyła się XIII Jesienna Akademia Literatury „Sienkiewicz nie-POPularny”.

07.12.2016. W Sali wstawienniczej otwarto wystawę ikon członków radomskiej grupy ikonopisania, zatytułowaną „Droga Ikony”.

09.12.2016. Kolejne spotkanie Klubu Historycznego gen. „Grota” Roweckiego.

03.01.2017. „Świąteczne klimaty” to tytuł zbiorowej wystawy fotografii członków RTF, otwartej w Małej Galerii RTF.

05.01.2017. Otwarcie wystawy malarstwa Witolda Kowalskiego „Obrazy i obrazki”.

01.02.2017. Otwarcie wystawy „Srebrną luną biel się śnieży” – prace plastyczne, o tematyce zimowej, dzieci i młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. S. kard. Wyszyńskiego w Radomiu.

06.02.2017. Spotkanie autorskie z Moniką Sznajderman, promujące jej książkę „Fałszerze pieprzu”.

07.02.2017. „5 do kwadratu” – taki tytuł nosiła otwarta w bibliotece wystawa prac Anny Ludwickiej.

07.02.2017. „Dałby Bug” – otwarcie wystawy fotografii Justyny i Stanisława Wolaninów w Małej Galerii RTF.

09.02.2017. Promocja III Tomu „Radomskich Studiów Humanistycznych”.

10.02.2017. Spotkanie autorskie z Teresą Opoką i promocja jej najnowszej książki „Poławiaczka dusz”.

23.02.2017. Prezentacja tomiku „Aby piękno tego świata. Wiersze i poezje” Józefa Kaźmierczaka; scenariusz i aranżacja spotkania oraz prowadzenie: Izabella Mosańska.

FILIA NR 1

Spotkanie autorskie z Wojciechem Krupą.

11.01.2017. Spotkanie z cyklu Strefa Aktywności. Prelekcja Lidii Chrzęstek zatytułowana „Sposoby oszczędzania pieniędzy”.

18.01.2017. Spotkanie autorskie z Robertem Kuśtą – radomskim bajkopisarzem.

08.02.2017. Spotkanie z cyklu Strefa Aktywności. Prelekcję „Zarządzanie własnymi pieniędzmi” wygłosiła Lidia Chrzęstek.

10.02.2017. „Trąbalski, Elmer i inne słonie” – impreza czytelnicza dla dzieci w ramach nowego cyklu Biblioteczne Bajanie, przygotowana przez uczniów

Publicznego Gimnazjum nr 4 w Radomiu.

28.02.2017. Biblioteczne Bajanie – głośne czytanie dla dzieci.

FILIA NR 6

02.12.2016. Otwarcie wystawy fotografii Doroty Wólczyńskiej „Chromosom miłości”.

03.12.2016. Rozstrzygnięcie konkursu literackiego w ramach XXVII Młodzieżowej Akademii Kultury MAK.

10.12.2016. Czytanie po angielsku z Centrum Helen Doron.

12.12.2016. Warsztaty świąteczne, które prowadziła Dorota Kowalik-Nienartowicz.

13.12.2016. „Kino z historią. Wymyślony świat socrealizmu”. Projekcja filmu „Pokolenie” oraz prelekcja dr. Sebastiana Piątkowskiego.

16.12.2016. „Wpisane w Koło” – wystawa prac podyplomowych studentów Wydziału Sztuki UTH w Radomiu.

20.12.2016. Kolejne spotkanie Klubu Spec Mam.

12.01.2017. Otwarcie wystawy fotografii grupy radomskich fotografików zrzeszonych w Fotoklubie Rzeczypospolitej Polskiej – Stowarzyszenie Twórców Regionu Radomskiego, zatytułowanej „Przytyk”.

17.01.2017. Spotkanie w ramach cyklu Klub Spec Mam.

21.01.2017. Czytanie bajek po angielsku z Centrum Helen Doron.

01.02.2017. „Magiczne krajobrazy” to tytuł wystawy fotografii dzieci ze świe-

tlicy Radomskiego Towarzystwa Dobroczynności, otwartej w bibliotece.

02.02.2017. Przedstawienie „Spójrz inaczej”, dotyczące problemów osób niepełnosprawnych, przygotowane przez Zespół Szkół Integrycyjnych im. Jana Pawła II w Radomiu.

04.02.2017. Czytanie po angielsku z Centrum Helen Doron.

10.02.2017. Kawiarnia Poetycka bez Granic – w programie montaż słowno-muzyczny „Konwersacje miłosne” w wykonaniu podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej „Do celu”.

21.02.2017. Spotkanie w ramach cyklu Klub Spec Mam.

FILIA NR 16

05.12.2016. W ramach Akademii Zdrowia Forever odbyła się prelekcja Lidii Chrzęstek „Sprawne stawy i mięśnie u seniorów”.

12.12.2016. Warsztaty świąteczne dla dzieci, które poprowadziła Dorota Kowalik-Nienartowicz.

16.12.2016. Biżuteria z koralików – warsztaty prowadzone przez Marlenę Marciniak.

02.01.2017. Otwarcie wystawy prac Bartosza Lenarcika zatytułowanej „Tryptyk Nito”.

GÓZD

17.10.2016. Spotkanie z Joanną Olech* – pisarką i ilustratorką książek dla dzieci, autorką lubianą przez młodych czytelników „Dynastii Miziołków”. W spo-

tkaniu uczestniczyły dzieci z klas 0–3 PSP w Kłonówku.

25.11.2016. Spotkanie z Wiesławem Drabikiem* – autorem wierszowanych bajeczek dla najmłodszych. Z pisarzem miały okazję porozmawiać dzieci z klas 2-3 PSP w Małęczynie.

IŁŻA

06.10.2016. Spotkanie pisarki Moniki Sawickiej z gimnazjalistami oraz warsztaty literackie dla dzieci z Przedszkola Samorządowego.

12.10.2016. „Moje emocje” – otwarcie wystawy portretów autorstwa Wiolety Gołębiowskiej, mieszkanki Iłży.

20.10.2016. „Strofy jesieni” – eliminacje do konkursu recytatorskiego i literackiego adresowanego do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

08.11.2016. „Niczego mi, proszę pana, tak nie żał, jak porcelany. Sunderlandowie w Iłży” – spotkanie z Danielem Brzeszczem*, absolwentem filologii polskiej i kulturoznawstwa, współautorem siedmiu książek, kierownikiem projektu „Korzenie polskiej kultury wizualnej”. Prelekcja poświęcona była losom i dokonaniom rodziny Sunderlandów oraz historii fabryki porcelany w Iłży, której byli właścicielami.

29.11.2016. Spotkanie z Wojciechem Widłakiem* pisarzem, redaktorem, autorem przygód „Wesołego Ryjka” oraz serii książek o Panu Kuleczce.

13–26.02.2017. BiblioFerie – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych dla dzieci, a wśród nich: zabawy integracyjne.

konkursy, zgadywanki, kalambury, gry planszowe, dyktando na wesoło, głośne czytanie „trzeszczyków” czyli trudnych wierszyków, obchody Światowego Dnia Języka Ojczystego, 60. Urodziny Misia Uszatka.

20.02.2017. W Oddziale dla Dzieci odbyło się podsumowanie konkursu na „Najaktywniejszego czytelnika roku 2016”. Aktorzy z Teatru Horyzont zaprezentowali spektakl teatralny „Brzydal”. Imprezę zakończył Bał Karnawałowy połączony z mini konkursami i atrakcjami dla najmłodszych.

27.02.2017. Bezpłatny Kurs Komputerowy dla osób 50+. Kolejna tura warsztatów dla seniorów prowadzonych przez pracownika MGBP.

Filia w BŁAZINACH

18.11.2016. Aktorzy z krakowskiego Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska” zaprezentowali spektakl „Dobre wychowanie z nami zostanie”. Obejrżeli uczniowie z PSP w Błazinach.

Filia w JASIEŃCU IŁŻECKIM

28.10.2016. „Autostrada do piekła” – spektakl w wykonaniu aktorów Teatru „Maska”. Przedstawienie obejrżeli uczniowie PSP w Jasięcu Iłżeckim.

05.12.2016. Młodzi aktorzy z teatryku działającego przy bibliotece zaprezentowali przedszkolakom spektakl „Bał na pożegnanie jesieni”.

20.02.2017. Podsumowanie konkursu na „Najaktywniejszego czytelnika roku

2016”, podczas którego aktorzy z Teatru Horyzont zaprezentowali spektakl „Brzydal”. Imprezę zakończył „Bał karnawałowy” połączony z mini konkursami dla najmłodszych.

Filia w KRZYŻANOWICACH

18.10.2016. „Urodziny Kubusia Puchatka” impreza edukacyjno-rozrywkowa dla dzieci kl. 0–3 inspirowana tekstem książki A.A. Milne’a „Kubuś Puchatek”.

Filia w PAKOSŁAWIU

25.11.2016. Dzień Pluszowego Misia – uroczyste obchody połączone z wieloma atrakcjami dla najmłodszych przygotowały bibliotekarki z biblioteki publicznej i szkolnej.

Filia w SEREDZICACH

18.11.2016. „Dobre wychowanie z nami zostanie” – spektakl krakowskiego Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska”. Aktorzy zaprezentowali zabawną bajkę obrazującą, że warto używać trzech magicznych słów: proszę, dziękuję, przepraszam. W przedstawieniu uczestniczyli uczniowie PSP w Seredzicach.

JASTRZĘBIA

17.11.2016. Spotkanie z Grażyną Jeromin-Galuszką*, mieszkającą w okolicach Radomia pisarką, autorką powieści „Złote nietoperze”, „Kobiety z Czerwonych Bagien”, „Magnolia”, „Bardzo długie przebudzenie”.

19.11.2016. „Kobieta w barwach jesieni, czyli babskie ostatki w Jastrzębi”. Współorganizatorem pierwszego balu ostatkowego była jastrzębska biblioteka. Zgłosiło się ponad 100 uczestniczek. Spotkanie było świetną okazją by wyróżnić najaktywniejsze czytelniczki Biblioteki.

22.11.2016. Biblioteka gościem szkolnego „Czytania na śniadanie”. Wspomnianą akcją czytelniczą prowadziła PSP w Kozłowie; uczniowie na najdłuższej przerwie słuchali fragmentu książki. Dyrektor GBP w Jastrzębi, zaproszona do współpracy, opowiedziała o bibliotece i przeczytała fragment „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza.

23.11.2016. Dwa spotkania z Pawłem Beręsewiczem – anglistą, tłumaczem, autorem książek dla dzieci i młodzieży. GBP w Jastrzębi zaprosiła na spotkania z pisarzem uczniów szkół podstawowych w Kozłowie i Lesiowie.

24.11.2016. Kameralne spotkanie „przy kawie” z radomianką Ewą Podsiadły-Natorską* – autorką książek „Błękitne dziewczyny” i „Nie omijaj szczęścia”.

03.02.2017. Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi zaprosiła do udziału w 34. Małym Konkursie Recytatorskim odbywającym się pod patronatem i przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Starostwa Radomskiego, Samorządu Miasta Radomia, Wójta Gminy Jastrzębia. Eliminacje środowiskowe odbyły się 10 marca 2017 roku w GBP.

JEDLIŃSK

28.10.2016. Lekcja biblioteczna i warsztaty „Cykle życiowe występu-

jące w przyrodzie oraz etapy w życiu człowieka” w oparciu o książkę „Jesień liścia Jasia”, której autorem jest Leo F. Buscaglia. W zajęciach uczestniczyli uczniowie PSP w Jedlance.

04.11.2016. Spotkanie z Jerzym Aleksandrem Wlazło* – pochodzącym z Radomia pisarzem, dziennikarzem radiowym i prasowym, autorem powieści kryminalnych i współautorem książki „Pęknięte miasto Biesław”.

21.11.2016. Prelekcja o książce i bibliotece dla uczniów klas 0–2 ZSP w Wierzchowinach.

23.11.2016. Wycieczka do biblioteki dzieci z Publicznego Przedszkola w Jedlińsku.

29.11.2016. II edycja kursu komputerowego dla seniorów, udział wzięły 23 osoby.

21.12.2016. GBP w Jedlińsku odwiedził 1000. czytelnik – mieszkaniec Górnej Woli.

12.01.2016. Uroczyste spotkanie z uczestnikami konkursu MAK’ 2016. Uczniowie otrzymali w nagrodę książki Stefana Rosińskiego „Bitwa Jedlińska : 11 czerwca 1809 roku : wojna polsko-austriacka” oraz słodkie niespodzianki.

27.01.2017. W GBP odbyło się podsumowanie gminnego konkursu plastycznego „Rodzina – dom miłości” zorganizowanego przez Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

14–23.02.2017. Ferie w bibliotece – w programie m.in.: głośne czytanie bajek, konkursy plastyczne, zgadywanki literackie, zajęcia edukacyjno-rekreacyjne.

JEDLŃIA gm. PIONKI

03.11.2016. Spotkanie z Agnieszką Frączek* – autorką książek dla najmłodszych, w których popularyzuje wiedzę o współczesnej polszczyźnie.
15.11.2016. Spotkanie z Pawłem Wakułą* – autorem opowiadań dla dzieci, rysownikiem-humorystą, dziennikarzem. Opowiadając o bohaterach swoich książek, jednocześnie rysował ich postacie na papierze.

JEDLŃIA-LETNISKO

22.10.2016. Spotkanie z Elżbietą Roderzeń – pedagogiem terapeutą, autorką książki „Dziewczyna o kruchym sercu”.
23.10.2016. Finisaż wystawy malarstwa i tkactwa artystycznego Janiny Ciechanowicz (1919–2015), byłej dyrektorki radomskiej szkoły odzieżowej. Spotkanie uatrakcyjnił występ Konrada Kubiaka, który zagrał na skrzypcach utwory muzyki klasycznej oraz powszechnie znane melodie filmowe.
25.10.2016. Wizyta w bibliotece grupy dzieci, które uczęszczają na zajęcia w świetlicy szkolnej. Uczniowie dowiedzieli się, jak korzystać z biblioteki, rozwiązywali krzyżówki oraz zagadki o tematyce bajkowo-literackiej, czytali zabawne wierszyki tzw. „łamańce językowe”.
18.11.2016. Głośne czytanie – wizyta przedszkolaków. Dzieci wysłuchały kilku opowiadań z książeczki „Najciekawsze bajki przedszkolaka”, wierszyków o listopadzie, odgadywały zagadki o jesieni i bibliotece.

23.11.2016. Spacerkiem po Rzymie... – wystawa fotografii Krystyny Wólczyńskiej i pasteli Izabelli Pietras.
24.11.2016. Spotkanie z Wiesławem Drabikiem*, autorem ponad 200 książek dla dzieci – wesołych, rymowanych bajek o zwierzętach adresowanych do najmłodszych czytelników i ich rodziców.
18.02.2017. „Jedlnia Project” – wernisaż prac gimnazjalistów z Jedlni-Letnisko. Wystawa jest jednym z etapów projektu „Wystawiennictwo i tworzenie portfolio”, którego opiekunem jest Remigiusz Sitek – nauczyciel plastyki.

KOWALA

24.10.2016. „Jestem ciekawski, wszystko mnie interesuje” – warsztaty literacko-plastyczne inspirowane postacią Ciekawskiego Georga, bohatera serii książek dla dzieci autorstwa Hansa Augusto i Margaret Rey. Z przedszkolakami spotkała się Anna Uszyńska* z wydawnictwa „Modo”.
28.10.2016. Spotkanie z Agnieszką Frączek* – autorką książek dla dzieci i młodzieży. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych z Kowali i Rudy Wielkiej.

Filia w BARDZICACH

01–15.12.2016. Biblioteka we współpracy z biblioteką szkolną i oddziałem przedszkolnym zorganizowała konkurs plastyczny dla najmłodszych na najciekawszą kartkę bożonarodzeniową.

02–18.01.2017. Konkurs dla dzieci na najpiękniejszą laurkę dla babci i dziadka. Autorów prac nagrodzono, a ich dzieła wręczono adresatom podczas uroczystej akademii szkolnej.

PIONKI

04.10.2016. Spotkanie Klubu Literatura i Kultura odbywało się pod hasłem „Od należeć sedno sprawiedliwości”.
06.7.10.2016. Lekcje biblioteczne dla dzieci z PSP nr 1 i nr 2 w Pionkach.
11.10.2016. Spotkanie grupy KLiK na temat „Co czyni nas ludźmi”.
20.10.2016. Lekcja biblioteczna dla dzieci z PSP nr 1 w Pionkach.
25.10.2016. „Granice sprawiedliwości czyli słów parę o karze śmierci” – spotkanie grupy KLiK.
08.11.2016. Spotkanie grupy KLiK – „Różne typy teatru”.
15.11.2016. Spotkanie grupy KLiK poświęcone książce „Szary mag” oraz tematowi „Ile warta jest wolność człowieka?”.
22.11.2016. „Kobiety górą?”. Feminizm i równouprawnienie kobiet na przykładzie „Emancypantek” B. Prusa – spotkanie grupy KLiK.
01.12.2016. Rozstrzygnięcie konkursu literackiego „Barwy jesieni”. Spośród autorów 50 utworów (wierszy, opowiadań) wyłoniono kilkunastu laureatów, którym wręczono nagrody i wyróżnienia.
06.12.2016. Otwarte „Mikołajkowe zajęcia teatralne” dla młodzieży zorganizowane przez biblioteczny Klub Literatura i Kultura.

13.12.2016. Spotkanie grupy KLiK zatytułowane „A za drzwiami noża błysk”. Próby stworzenia autorskiego kryminału.
20.12.2016. Rozstrzygnięcie konkursu „Kartka bożonarodzeniowa naszych marzeń”.
20.12.2016. Spotkanie grupy KLiK „Dramat jednostki w teatrze wojny” poświęcone literaturze wojennej.
29.12.2016. Spotkanie grupy KLiK „Samotność w świecie wirtualnym”.
30.12.2016. Wystawa prac konkursowych „Kartka bożonarodzeniowa naszych marzeń”.
03.01.2017. Spotkanie grupy KLiK „Człowiek w obliczu śmierci”. Warsztaty inspirowane powieścią „Dżuma” Alberta Camusa.
10.01.2017. Motyw przyjaźni w literaturze omawiali członkowie grupy KLiK podczas dyskusji na temat „Rola przyjaźni w życiu człowieka”.
31.01.2017. „Etiudy teatralne czyli spojrzenie w nieznaną” – spotkanie grupy KLiK.
07.02.2017. „Jeden dzień z życia detektywa” – spotkanie grupy KLiK.
21.02.2017. „Zniewolenie – człowiek jako istota wolna” – spotkanie grupy KLiK.
28.02.2017. Spotkanie grupy KLiK na temat „Symbolika gotyckiej katedry z punktu widzenia człowieka” i dyskusja wokół filmu krótkometrażowego „Katedra” w reżyserii Tomasza Bagińskiego.

Filia Nr 1
05.10.2016. Wystawa malarstwa pionkowskich artystów: Elżbiety Karaś, Anny Mirowskiej, Andrzeja Legierskiego.

11.26.10.2016. Lekcje biblioteczne dla dzieci z PSP nr 5 w Pionkach.

22.10.2016. Spotkanie z Elżbietą Roder – pedagogiem terapeutą, autorką powieści dla młodzieży i dorosłych, poświęcone było jej ostatniej książce „Dziewczyna o kruchym sercu”.

27.10.2016. Spotkanie Czytelniczego Klubu Książki poświęcone życiu i twórczości Marii Rodziewiczówny.

09.11.2016. Spotkanie autorskie z radomianką Ewą Podsiadły-Natorską* – autorką powieści: „Błękitne dziewczyny” i „Nie omijaj szczęścia”.

22.11.2016. Spotkanie CKK „Twórczość Władysława Broniewskiego”.

24.11.2016. Spotkanie z Wiesławem Drabikiem* – autorem książek dla najmłodszych.

28.11.2016. Wystawa broni czarnoprochowej z kolekcji Tadeusza Wojdyra – kolekcjonera i pasjonata militariów.

13.12.2016. Spotkanie członków CKK ze Sławomirem Wąsikiem autorem publikacji przyrodniczych.

16.12.2016. Warsztaty tworzenia wianków adwentowych.

16.12.2016. Rozstrzygnięcie konkursu „Najpiękniejsza zakładka do książki”. Wystawa prac.

12.01.2017. Spotkanie CKK poświęcone twórczości Juliana Tuwima”.

28.02.2017. Spotkanie CKK „Aktorzy PRL-u”.

PRZYTYK

18.10.2016. Spotkanie z Joanną Olech* – autorką książek dla dzieci i młodzieży. Pisarka przygotowała dla

najmłodszych czytelników konkursy i zabawy związane z jej utworami.

SKARYSZEW

18.10.2016. Spotkanie uczniów klas IV PSP w Skaryszewie z przyrodnikiem Sebastianem Sobowcem. Tematem przewodnim było dokarmianie dzikich zwierząt w zimie.

28.10.2016. Pokaz pracy drukarki 3D dla uczniów klas III PSP w Skaryszewie.

04.11.2016. Spotkanie z Jerzym Aleksandrem Wlazło* – pisarzem, dziennikarzem, współautorem książki „Pęknięte miasto Bielan”.

07.11.2016. Prezentacja możliwości drukarki 3D dla uczniów klasy II PSP w Skaryszewie.

08.11.2016. „Poczytajmy razem!” – wspólne głośne czytanie w bibliotece. Uczestniczyli uczniowie klas II.

09.11.2016. Pokaz pracy drukarki 3D dla uczniów PSP w Sołtykowie.

09.11.2016. Spotkanie Klubu Miłośników Książki – podsumowanie projektu „Poczytajmy razem!” oraz pierwszego roku działalności.

14.11.2016. MGBP ogłosiła konkurs gminny na „Najładniejszą kartkę bożonarodzeniową”.

17.11.2016. Prezentacja drukarki 3D i jej możliwości dla uczniów PSP w Chomentowie Puszczy.

18.11.2016. Spotkanie z Grażyną Jeromin-Gałuszką* – autorką kilkunastu popularnych powieści, mieszkanką jednej z podradomskich miejscowości.

22.11–22.12.2016. Przedświąteczny kiermasz książek.

25.11.2016. Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia, w których uczestniczyli uczniowie kl. „0” oraz przedszkolaki z grupy „Słoneczko”. Dzieci brały udział w grach, zabawach edukacyjnych, konkursie wiedzy o książkowych bohaterach tzw. „Misioliadzie”.

02–31.01.2017. „Najładniejsza kartka bożonarodzeniowa” – wystawa konkursowa prac plastycznych uczniów szkoły podstawowej.

01.02.2017. Biblioteka zachęcała do korzystania z Kącika Gier Logicznych; gry planszowe zostały подарowane przez grono przyjaciół biblioteki, biorących udział w Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych ASOS, realizowanego przez Mazowiecką Federację na rzecz Ekonomii Społecznej. 13–26.02.2017. „Biblioteka miejscem spotkań” – cykl zajęć edukacyjno-rozrywkowych zorganizowanych w okresie ferii zimowych, adresowany do młodych czytelników.

WIERZBICA

19.10.2016. Spotkanie członków Dyskusyjnego Klubu Książki z Ewą Podsiadły-Natorską – autorką, która akcję swych powieści umiejscowiła w rodzinnym mieście Radomiu.

24.10.2016. Ciekawski Georg u przedszkolaków – spotkanie z Anną Uszyńską* z wydawnictwa MODO, które zajmuje się promocją postaci niesfornej małpki Georga – ulubieńca kilku pokoleń dzieci na całym świecie. Twórcami serii książek o Georgu są amerykańscy pisarze Margaret i H.A. Rey.

15.11.2016. „Co w trawie piszczy?” – spotkanie z Pawłem Wakulą*, autorem książek dla dzieci. Pisarz opowiadając o bohaterach swych opowieści jednocześnie rysował ich portrety.

28.02.2017. „...pisarką to na pewno nigdy nie zostanę” – spotkanie z dziećmi klas III poświęcone postaci Astrid Lindgren, której książki są znane dzieciom na całym świecie. W tym roku przypada 15 rocznica śmierci pisarki.

WOLANÓW

25.11.2016. Spotkanie z Wiesławem Drabikiem* – autorem ponad stu książek dla najmłodszych czytelników.

25.11.2016. Ogłoszenie wyników konkursu plastycznego „Twój ulubiony Miś”, adresowanego do dzieci w wieku przedszkolnym. Najlepsze prace zaprezentowano na wystawie w bibliotece.

28.11.2016. Spotkanie z Wojciechem Widłakiem* – autorem serii książeczek o Panu Kuleczce i jego przyjaciółach.

13–26.02.2017. Ferie w bibliotece: cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych dla dzieci.

ZAKRZEW

18.10.2016. Spotkanie z Joanną Olech* – pisarką, ilustratorką, krytykiem literackim, autorką popularnych książek dla dzieci i młodzieży. W spotkaniu wzięli udział uczniowie PSP im. Jana Kochanowskiego w Zakrzewie.

21.10.2016. Wieczór artystyczny w bibliotece – wystawa malarstwa i biżuterii, promocja książek, koncert. Swoje róż-

norodne zainteresowania i talenty zaprezentował Krzysztof Kulicki – humanista, pisarz, artysta malarz. Spotkanie uświetnił koncert akordeonowy Bartośza Kołsuta, Młodego Muzyka Roku 2014, który występował m.in. w słynnej Carnegie Hall w Nowym Jorku.

17.11.2016. Wieczór poezji Michała Sobola, laureata Nagrody Literackiej Miasta Radomia oraz Nagrody im. Zbigniewa Herberta. Wiersze z najnowsze go tomiku „Schrony” interpretował aktor Adam Woronowicz, spotkanie z autorem poprowadziła dr Anna Spólna.

29.11.2016. Spotkanie z Wojciechem Widłakiem* – autorem serii książek o Panu Kuleczce. Z pisarzem miały okazję porozmawiać dzieci z Przedszkola Samorządowego oraz uczniowie PSP w Zakrzewie.

20.01.2017. Koncert i spotkanie z Krzesimirem Dębskim – kompozytorem, skrzypkiem jazzowym, dyrygentem, aranżerem, producentem muzycznym a także autorem książki „Nic nie jest w porządku. Wołyń moja rodzinna historia”. Spotkanie zakończył koncert muzyki filmowej w wykonaniu kompozytora.

10.02.2017. „Zakrzewskie zapusty” z udziałem kapel z gminy Zakrzew oraz zespołu dziecięcego „Zakrzewiaki”. Dzieci przedstawiły obrzęd „Zapusty” na podstawie zapisków Oskara Kolberga. Kapela braci Wójcików oraz kapela Lilia z Gołędzina zagrały mazurki, polki i oberki, natomiast zespół ludowy z Marianowic zaprezentował znane pieśni ludowe z Radomszczyzny.

22.02.2017. Ferie zimowe w bibliotece – zajęcia edukacyjne, gry integracyjne, zgadywanki, konkursy plastyczne. Przygotowano także teatrzyk kukielkowy „Przygody Helenki”. Scenariusz i kukielki zaprojektowały i wykonały bibliotekarki z Filii w Gulinku i Taczowskiej Woli.

Filia w GULINKU

25.11.2016. Dzień Pluszowego Misia – biblioteka wraz z Domem Ludowym w Gulinku przygotowały teatrzyk kukielkowy dla dzieci. Obchody Dnia Misia połączone były z otwarciem placu zabaw.

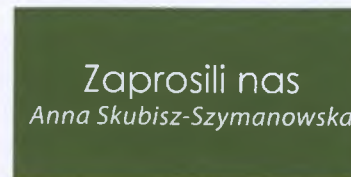
12.02.2017. Dzień Babci i Dziadka przygotowany przez bibliotekę i Dom Ludowy. Panie z biblioteki i świetlicy wraz z dziećmi przygotowały przedstawienie, dzieci recytowały wierszyki oraz wręczały kwiaty wykonane podczas wspólnych zajęć.

25.02.2017. Bał karnawałowy dla dzieci na zakończenie ferii zimowych zorganizowany przez bibliotekę w Gulinku i Dom Ludowy.

Filia w TACZOWSKIEJ WOLI

25.11.2016. Światowy Dzień Misia. biblioteka wraz z PSP w Taczowskiej Woli zorganizowały konkurs literacko-plastyczny z okazji 90. rocznicy pierwszego wydania „Kubusia Puchatka” Alana Alexandra Milne’a. Młodsze dzieci narysowały misie, starsze wzięły udział w teście wiedzy.

*spotkania autorskie zorganizowane w siedzibach bibliotek samorządowych powiatu radomskiego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomiu w ramach działalności ponadlokalnej.

- Zespół Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta w Radomiu na Koncert Mikołajkowy „Pół żartem, pół serio” w wykonaniu Chóru Ewangelickiego im. Oskara Kolberga pod dyrekcją Katarzyny Rudkowskiej (06.12.2016).
- Zarząd Południowo-Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Jedlińsku na spotkanie opłatkowe (07.12.2016).
- Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu na otwarcie wystawy V Ogólnopolskiego Konkursu na Budowę Ludowych Instrumentów Muzycznych „Warsztat, metoda, dźwięk” (09.12.2016).
- Radomski Klub Środowisk Twórczych i galeria „Łażnia” oraz Fotoklub Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenie Twórców Region Radomski na otwarcie VII Dorocznej Wystawy Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej Stowarzyszenia Twórców Regionu Radomskiego (09.12.2016).

- Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na akcję „Przyjaciele Dzieci – Malowanie Bombek” (10.12.2016).
- Teatr Resursa na artystyczny maraton na piąte urodziny „Do pięciu razy sztuka” (10.12.2016).
- Radomskie Stowarzyszenie Pokoleń na Wieczór Wigilijny w Teatrze Powszechnym (12.12.2016).
- Społeczny Komitet Ratowania Zabytków Radomia, Społeczny Komitet Obchodów 100-lecia Powołania do Życia Komisji Szkolnej Ziemi Radomskiej na mszę św. W kościele O.O. Bernardynów oraz na otwarcie wystawy „Wczoraj i dziś szkolnictwa w Radomiu” (16.12.2016).
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu na spotkanie wigilijne (16.12.2016).
- „Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na wernisaż wystawy „Cztery oblicza Łażni”, na której

Ewa Ukleja

Kierownik

Działu Instrukcyjno-Methodycznego i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu

Dariusz Wróbel

Pracownik działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

- pokazano prace pracowników tej instytucji: Agnieszki Sieradzkiej, Karola Suwały, Leszka Kwiatkowskiego, Michała Budzisz (16.12.2016).
- Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na spotkanie wigilijne (21.12.2016).
- „Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy „Nie wszyscy święci”, zorganizowanej we współpracy z galeria BWA w Kielcach (12.01.2017).
- Wójt Gminy Zakrzew oraz Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakrzewie na koncert i spotkanie z kompozytorem Krzesimirem Dębskim (20.01.2017).
- Muzeum Regionalne w Kozienicach im. Prof. Tomasza Mikockiego na otwarcie wystawy malarstwa Magdaleny Spasowicz (21.01.2017).
- Muzeum Regionalne w Kozienicach im. Prof. Tomasza Mikockiego na otwarcie wystawy „Skarby naszej historii. Opactwo benedyktyńskie w Sieciechowie” (27.01.2017).
- Przewodnicząca Rady Powiatu Teresa Bartosiewicz, Starosta Radomski Mirosław Ślifirczyk, Powiatowa Rada Sportu na VIII Galę Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego (27.01.2017).
- Bożena Marczykowska Dyrektor Zespołu Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta w Radomiu na otwarcie wystawy pedagogów Zespołu Sztuk Plastycznych i Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu (02.02.2017).

- Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu i Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na otwarcie wystawy „Jacek Jagielski – ulotna trwałość horyzontu” (03 i 04.02.2017).
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku do Galerii „Oranżeria” na otwarcie wystawy „Marek Rogulus Rogulski – MU(e)SEUM dwie strzałki czasu” . Wernisażowi towarzyszyło instrumentalno-performatywne oprowadzanie (04.02.2017).
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku do Galerii „Kaplica” na otwarcie wystawy „Robert Kaja – Kto tam” (04.02.2017).
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku do Parku Rzeźby na otwarcie wystawy „5 tom rzeźby w Orońsku” (04.02.2017).
- Wójt Gminy Zakrzew, Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakrzewie oraz Dyrektor PSP w Zakrzewie na „Zakrzewskie zapusty” z udziałem kapel ludowych z terenu gminy oraz zespołu „Zakrzewianki” (10.02.2017).
- „Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na III Międzynarodową wystawę „Mała forma graficzna 13 x 18. Dialog warsztatu z cyfrą 2016” (17.02.2017).
- Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi na spotkanie z okazji Jubileuszu 60-lecia Biblioteki (23.02.2017)

Oprac.

Anna Skubisz-Szymanowska

Spis treści	
W pierwszych słowach <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	1
Minął rok	
W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	3
W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego <i>Ewa Ukleja</i>	21
Wydarzenia	
Trzy pytania po spotkaniu z Danielem Brzeszczem <i>Marta Wiktoria Trojanowska</i>	28
Książka za kratkami – współpraca radomskiej biblioteki z Aresztem Śledczym w Radomiu <i>Marta Wiktoria Trojanowska</i>	31
Działamy (nie)provincialnie	
Itzecka biblioteka wyróżniona – za akcję „Kartka dla Powstańca” <i>Małgorzata Kosel</i>	34
Jesienne spotkania autorskie w Goździe <i>Elżbieta Siczek</i>	36
Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa	
Biblioteki Zakładowe Państwowej Komunikacji Samochodowej w Radomiu <i>Marta Wiktoria Trojanowska</i>	38
Jubileusz	
Zasłużeni książce polskiej <i>Danuta Tomczyk</i>	44
Bibliotekarz poleca	
Filia 1 <i>Magdalena Kiełbasa</i>	48
Kronika	51
<i>Ewa Ukleja, Dariusz Wróbel</i>	
Zaprosili nas	61
<i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	

Wydawnictwo działające od 2005 roku w Radomiu. Wydaje prozę kobiecą, powieści, literaturę dla dzieci i młodzieży oraz regionalia.

Wśród autorów publikujących w Lucky znajdują się zarówno ci z dużym dorobkiem wydawniczym, jak i debiutanci.

W ofercie wydawnictwa odnaleźć można także tytuły znanych zagranicznych autorek powieści dla kobiet, takich jak:

Jude Deveraux czy Julie Garwood.

Wydawnictwo pomaga w organizacji spotkań autorskich ze swoimi autorami.

Wydawnictwo Lucky
ul. Żeromskiego 33
26-600 Radom

+48 363 83 54
+48 534 713 580

publikuj@wydawnictwolucky.pl
kontakt@wydawnictwolucky.pl
redakcja@wydawnictwolucky.pl
biuro@wydawnictwolucky.pl
<http://www.wydawnictwolucky.pl/>

Wydawnictwo Lucky
ul. Żeromskiego 33
26-600 Radom

Dar serca

Dwie nastolatki: Kassey i Arabeth. Nawet się nie znały i nic ich nie łączyło, dopóki jedna drugiej nie podarowała najcenniejszą rzecz na świecie... własne serce. Jedna stała się częścią drugiej i... wszystko się zmieniło. Czy dostając serce, otrzymujemy coś jeszcze jeszcze?

Lurlene McDaniel powraca we wspaniałej formie. Ta książka zapada głęboko w pamięć.

Rok 2016, liczba stron: 208, oprawa: broszurowa

Przeklęta

Włączenie się nocą po Wolnym Mieście Rades nigdy nie było bezpieczne, nie kiedy w mroku czaiły się tajemnicze istoty. Gdy coś zaczyna bezlitośnie wybijać zmiennokształtnych, którzy do tej pory uważali się za nietykanych, zaczyna się wyścig z czasem. Kim lub czym jest morderca? Groźny władca zmiennokształtnych, tajemnicza kobieta, sympatyczny Rosjanin, zakręcony naukowiec i medium połączą siły, by rozwiązać tę zagadkę.

Zegar tyka.

Rok 2016, liczba stron: 320, oprawa: broszurowa

Widmo grzechu

Nel to kochająca córka i siostra, czuła przyjaciółka, świetna uczennica, gwiazda szkolnego kółka teatralnego i przewodnicząca szkolnego samorządu, o której jej najlepsza przyjaciółka mówi: szlachetna i dobroduszna. Wraz z początkiem nowego roku szkolnego w jej poukładane życie wkrada się chaos. Poznaje chłopaka, który wydaje się być jej przeciwieństwem. Są jak dzień i noc, a mimo to... zakochują się w sobie. To dopiero początek, ponieważ rodzina zabrania dziewczynie kontaktów z ukochanym. Pojawiają się tajemnice, których nikt nie chce jej wyjaśnić. Nel nie wie, komu może zaufać, kto jaką rolę odgrywa w tym dramacie. Odkrywa, że pozornie czarny charakter ma też jasne strony osobowości. Jaką podejmie decyzję?

Rok 2016, liczba stron: 336 oprawa: broszurowa